

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 28.1.2021 antanut Boliden Kevitsa Mining Oy:lle yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamista koskevan päätöksen.

Kaivospiirin haltija:	Boliden Kevitsa Mining Oy
Kaivospiirin nimi:	Kevitsa
KaivNro:	7140
Alueen sijainti:	Sodankylä

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Lupapäätöksen julkisesta kuulutuksesta tiedotetaan Sodankylän kunnan yleisessä tietoverkossa. Päätösasiakirjoihin voi tutustua osoitteessa (<https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/yleiset-ja-yksityiset-edut-kaivostoiminta>).

Lisätietoja: Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205

Kuulutettu 28.1.2021

Pidetään nähtävänä 8.3.2021 saakka. Valitusaika päättyy samana päivänä.

Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

PÄÄTÖS KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMISESTA

Kaivospiirin haltija

Boliden Kevitsa Mining Oy
Y-tunnus: 23456991
Sodankylä
Suomi

Yhteystiedot:
Boliden Kevitsa Mining Oy
Kevitsan kaivos
Kevitsantie 730
99670 Petkula
puh. 016-451 100

Lisätietoja antaa:
Jukka Brusila, puh. 0400-590 293

Kaivospiiri

Kevitsa (KaivNro 7140)

Sijainti

Sodankylä (Kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1)

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) antaa Boliden Kevitsa Mining Oy:lle päätöksen kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisista määräyksistä koskien Kevitsa -kaivospiiriä (KaivNro 7140).

Perustelut: Kaivoslaki 52 §, 125 § ja 181 §

Peruste määräysten tarkistamiselle

Kaivosviranomaisen antama päätös 24.6.2014, Lupamääräys 6:

Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2019. Mikäli Kevitsan kaivospiirin toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Kaivostoimintaan sovellettavat säännökset

Kaivostoiminnan harjoittajan on toiminnassaan huomioitava, mitä kaivoslain 181 §:n nojalla säädetään.

Kaivosviranomaisen uudet lupamääräykset ja perustelut

Tämän päätöksen lupamääräykset korvaavat 24.6.2014 annetun päätöksen lupamääräykset.

Kevitsan kaivospiirille annetut uudet lupamääräykset kaivospiirin laajentamista koskevassa päätöksessä 4.4.2018 kaivoslain (621/2011) 52§ 3 momentin ja 125 § nojalla jäävät voimaan.

Kaivosoikeuden nojalla tapahtuvaan toimintaan sovelletaan, mitä kaivoslain 6, 17, 18, 97, 101 ja 108-111 §:ssä, 11 ja 13-15 luvussa sekä 171 ja 172 §:ssä säädetään.

Lupamääräys 1

Kaivosluvan haltijan on asetettava 3 130 000 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Määrätty vakuus on asetettava kaivosviranomaiselle viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta.

Perustelut:

Kaivosvakuudella katetaan seuraavat kaivostoiminnan lopetus- ja jälkihoitotoimenpiteet kaivosalueen saattamiseksi yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon:

Avolouhos:

Avolouhos aidataan teräsverkkoaidalla ja louhoksen reunat luiskataan 1:4 kaltevuudelle maanpinnasta kahden metrin syvyyteen lopullisen vedenpinnan alapuolelle. Lopullisessa louhoksessa tämä edellyttää noin 200 000 t louhintaa ja 150 000 m³ irtomaan siirtoa. Työ suoritetaan vasta louhostuotannon päätyttyä, jolloin poistettavat massat voidaan pudottaa suoraan avolouhokseen.

Kustannukset:

Aitaaminen	50 000 €
Reunojen luiskaaminen	550 000 €

<u>Rakennukset:</u>	Kustannukset:
Koneiden ja laitteiden poistaminen	500 000 €
Rakennusten purkaminen	1 380 000 €

<u>Sähkölinjat:</u>	
Purkaminen	300 000 €

<u>Vesivarastoallas ja hulevesiallas:</u>	
Puhkaisu ja maisemointi	50 000 €

Pumppaamot ja putkilinjat sekä malmin välivarastoalueen vesien keräysaltaat ja öljynerotusaltaat (vakuuteen ei ole sisällytetty keräysaltaiden ja öljynerotusaltaiden pilaantuneiden maiden loppukäsittelyyn liittyviä kustannuksia):

Purkaminen	300 000 €

Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

Lupamääräys 2

Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2025. Mikäli Kevitsan kaivospiirin toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Kaivosyhtiön tulee toimittaa ajan tasalla oleva selvitys kaivoksen lopetus- ja jälkitoimenpiteistä, jotta kaivosviranomainen voi arvioida ja tarkistaa vakuuden sisällön kattavuuden ja suuruuden riittävyyden. Selvitys tulee toimittaa 1.4.2025 mennessä.

Perustelut: Kaivoslaki 62 §

Asian käsittely

Asiasta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut asiasta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Tukesin ilmoitustaululla ja osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/yleiset-ja-yksityiset-edut-kaivostoiminta> sekä Sodankylän kunnan ilmoitustaululla. Asia on kuulutettu 7.1.2020 ja asiakirjat ovat olleet nähtävillä 6.2.2020 saakka.

Kuulutuksesta on annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Asia on kuulutettu myös Lapin Kansa -sanomalehdessä.

Asiasta on lähetetty lausuntopyynnöt 7.1.2020 Sodankylän kunnalle, Lapin ELY-keskukselle, Lapin liitolle, Oraniemen paliskunnalle, Paliskuntain yhdistykselle ja Metsähallitukselle.

Lausunnot sekä muistutukset ja mielipiteet on tullut toimittaa viimeistään 6.2.2020.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tiedonanto vakuuteen liittyen

Kaivosyhtiö esitti pyydettyssä selvityksessä, joka esitettiin kuulemisasiakirjassa 7.1.2020, vakuuden suuruudeksi 1 350 000 euroa ja vakuuden lajiksi konsernitakausta. Vakuusesitys perustui siihen, että todellisista kustannuksista oli vähennetty koneiden ja laitteiden myyntituloja, rakennusteräksen kierrätyksestä saatavia myyntituloja sekä muiden metallien ja materiaalien kierrätyksestä saatavia myyntituloja.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ilmoitti kaivosyhtiölle 9.12.2020, ettei se voi hyväksyä vakuuslaskelmaan huomioituja myyntituloja. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ilmoitti myös samalla, ettei konsernitakausta tulla hyväksymään vakuuden lajiksi.

Vakuuslaskelmassa ehdotettuja myyntituloja ei voida hyväksyä, koska niistä mahdollisesti saatavia myyntituloja ei voida luotettavasti määrittää. Kaivoslain 109 §:n nojalla lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden. Vakiintuneen hallintokäytännön mukaisesti Tukes hyväksyy vakuuslajiksi omavelkaisen pankkitakauksen tai pankkitalletuksen. Konsernitakausta ei hyväksytä, koska viranomaisen on oltava varma siitä, että vakuus voidaan saada viipymättä käyttöön.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pyysi näin ollen kaivosyhtiöltä uuden esityksen vakuuslaskelmasta ja vakuuden lajista.

Yhtiö toimitti uuden esityksen 8.1.2021 vakuuslaskelmasta ja vakuuden lajista.

Annetut lausunnot, muistutus ja kaivosyhtiön selitys

LAUSUNNOT

Kuulutuksen johdosta lausunnon antoivat Sodankylän kunta, Lapin ELY-keskus, Lapin liitto, Metsähallitus ja Paliskuntain yhdistys.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

Kuulutuksen johdosta muistutuksen jätti Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry. Mielipiteitä ei jätetty.

HAKIJAN SELITYS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt hakijayhtiöltä kaivoslain 42 §:n mukaisen selityksen annettujen lausuntojen ja muistutuksen johdosta.

Lausunnot, muistutus ja hakijan selitys on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston vastaus lausunnoissa ja muistutuksessa esitettyyn

Sodankylän kunta (pöytäkirjanote 5.2.2020)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto viittaa lupamääräyksiin ja toteaa kaivoslain mukaisten vakuusarvojen sisältävän arvonlisäveron.

Kustannusarviota ei ole määritetty lopetusajankohdan kustannustasolle. Lupamääräysten määräjain tapahtuvalla tarkistamisella huomioidaan sen hetkinen kustannustaso, mutta vakuuden tarkistamisprosessia jatketaan kaivoksen elinkaaren loppuun saakka. Kustannusarviot ja kustannustasot päivittyvät tarkistamisprosesseissa.

Lapin ELY-keskus (lausunto 5.2.2020)

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Boliden Kevitsa Mining Oy ovat käyneet 21.1.2021 puhelinkeskustelun (Ossi Leinonen ja Jukka Brusila), jossa tarkistettiin ja täsmennettiin yhtiön esittämiä vakuusarvioita malmin välivarastoalueeseen ja urakoitsijoiden tukitoimintoalueisiin sekä hulevesialtaaseen, malmin välivarastoalueen vesien keräysaltaaseen, avolouhoksen öljynerotusaltaisiin ja välivarastoaltaaseen liittyen.

Arvonlisävero

Kaivoslain nojalla annettavat vakuudet sisältävät arvonlisäveron.

Moreenin otto

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat lupamääräykset eivät edellytä moreenin käyttöä, joten moreenin kuljetusmatkalla ei ole merkitystä kaivoslain nojalla annettavassa päätöksessä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huomauttaa, että koska moreenin otto tapahtuu kaivospiirin ulkopuolella, moreenin oton vaikutuksia (mm. kuljetusmatkat) ei voi huomioida kaivospiiriä koskevissa kaivoslain mukaisissa vakuuksissa.

Betonijätteet

Betonijätteen jätelain (646/2011) mukainen käsittely ja sitä koskevien lupamääräysten antaminen ja niihin liittyvien vakuuksien määrittäminen ei kuulu Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimivallan piiriin. Rakennusten purkamiskustannukset sisältävät rakennuspohjien siistimisen.

Malmin välivarastoalue ja urakoitsijoiden tukitoimintojen alue

Pilaantuneilla mailla tarkoitetaan kalvorakenteiden yläpuolella olevia maita, jotka eivät ole tiivisasfaltin päällä, esimerkiksi malmin välivarastoalue ja kalvorakenteelliset urakoitsijoiden tukitoimintoalueet. Rakenteet tullaan purkamaan samassa yhteydessä kuin muutkin tuotantorakennukset ja niiden kustannukset on huomioitua rakennusten purkukustannuksissa kaivosvakuudessa.

Malmin varastoalueelta ja urakoitsijoiden tukitoimintoalueilta poistettavien, mahdollisesti pilaantuneiden maiden jatkokäsittelykustannukset eivät sisälly kaivoslain nojalla annettaviin vakuuksiin. Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole toimivaltaa antaa pilaantuneiden maiden käsittelyyn liittyviä lupamääräyksiä ja ei voi näin ollen määrätä vakuuttakaan.

Hulevesiallas, malmin välivarastoalueen vesien keräysaltaat, avolouhoksen öljynerotusallas ja välivarastoallas

Altaiden tarvittava puhkaisu, purkaminen ja maisemointi kuuluvat kaivoslain nojalla määrättävän vakuuden piiriin (ks. lupamääräys 1).

Määrättyyn vakuuteen ei ole sisällytetty keräysaltaiden ja öljynerotusaltaiden pilaantuneiden maiden loppukäsittelyyn liittyviä kustannuksia. Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole toimivaltaa määrittellä vesienkäsittelyyn liittyvien altaiden tarvetta eikä määrätä niiden rakentamisesta, eikä antaa pilaantuneiden maiden käsittelyyn liittyviä lupamääräyksiä. Näin ollen Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ei voi määrätä vakuuttakaan.

Tarvittavat määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, kaivannaisjätteen jätealueesta ja sen jälkihoidosta sekä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta annetaan ympäristöluvassa. Kaivosvakuudella ei voida kattaa muiden lakien (vaaralliset kemikaalijätteet) mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä.

Vakuuden laji

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto määrää kaivoslain nojalla vakuuden lajin ja viittaa lupamääräykseen 1.

Luontoarvot, laji- ja luontotyyppiesiintymät ja Koitelaisen Natura-alue

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huomauttaa, ettei sillä ole toimivaltaa luonnonsuojeluun liittyvien määräysten antamiseen ja toteaa ettei tässä päätöksessä perusteta uusia kaivosalueita eikä uusia toimintoja kaivospiirin alueelle. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston näkemyksen mukaan luonnonsuojeluun liittyvät kysymykset on huomioitu jo alueita perustettaessa ja ympäristöluvuissa. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston käsityksen mukaan ELY-keskukset valvovat kaivosalueiden luonnonsuojelulain ja ympäristönsuojelulain mukaisia asioita sekä näihin lakeihin pohjautuvien ympäristöluvuissa annettujen lupamääräysten noudattamista. Natura-alueen heikentämiskielto (LsL 64 a §) on lainsäädännön velvoittama.

Metsähallitus

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto viittaa Lapin ELY-keskukselle antamaan vastaukseen.

Lapin liitto

Kaavoitusta koskeva lausunto on informatiivinen, eikä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ole kommentoitavaa annettuun lausuntoon.

Paliskuntain yhdistys

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on keskustellut poronhoitolain ja kaivoslain nojalla säädetyistä neuvotteluvaihtoehdoista Oraniemen paliskunnan poroisännän kanssa (puhelinkeskustelu Leinonen/Siivola 11.1.2021). Puhelinkeskustelun tuloksena todettiin, ettei neuvotteluille ole tässä vaiheessa tarvetta, koska kaivosyhtiöllä ja paliskunnalla on voimassaoleva sopimus, eikä tällä päätöksellä ole vaikutusta aluerajauksiin eikä nykyisiin toimintoihin.

Nykyinen sopimus poronhoidolle aiheutuvien haittojen korvaamisesta kaivosyhtiön ja paliskunnan välillä on voimassa vuoteen 2025.

Kevitsan kaivospiirille annetut uudet lupamääräykset kaivospiirin laajentamista koskevassa päätöksessä 4.4.2018 kaivoslain (621/2011) 52§ 3 momentin ja 125 § nojalla jäävät voimaan.

Kaivoksen lupamääräysten tarkistaminen (ks. lupamääräys 2) aloitetaan ennen kaivosyhtiön ja paliskunnan välisen sopimuksen umpeutumista ja tarvittaessa järjestetään Turvallisuus- ja kemikaaliviraston johdolla poronhoitolain ja kaivoslain tarkoittama neuvottelu. Samassa yhteydessä tarkistetaan 4.4.2018 annetun päätöksen lupamääräykset.

Kaivoksen maisemointitöihin liittyen on selvinnyt, ettei kaivospiirin eikä sen laajennusalueen moreenivarat riitä kyseisiin töihin. Moreenia tullaan tarvitsemaan kaivospiirin ulkopuolelta. Kaivosyhtiön antaman ilmoituksen mukaan (12.1.2021) paliskuntaa on informoitu jo moreenin tutkimusvaiheessa. Poroisäntään tullaan ottamaan myös yhteyttä, jos epäillään tutkimustoiminnalla olevan vaikutuksia porotalouteen.

Kevitsan tarvitsemalle moreenin otolle tullaan tekemään ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA), jossa paliskuntaa kuullaan. Myös maa-ainesten ottolupavaiheessa, jonka myöntää Sodankylän kunta, paliskunnan kuuleminen tulee ajankohtaiseksi.

Yhtiön ilmoituksen mukaan moreenin otto alkaa aikaisintaan vuonna 2022, mutta vuosi 2023 on näillä näkymin realistisempi moreenin oton aloittamiselle.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huomauttaa, että koska moreenin otto tapahtuu kaivospiirin ulkopuolella, se ei ole kaivoslain alaista toimintaa eikä sen vaikutuksia alueen poronhoidolle voida huomioida kaivosviranomaisen lupamääräyksissä.

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry

Muistutuksen pääkohdissa on todettu seuraavaa:

1. *"Lupaviranomainen luo kuulutusasiakirjallaan harhauttavan kuvan 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten' tarkoituksesta ja lupamääräysten antamismenettelystä:*

1.1. *Lupaviranomainen ei selosta kuulutusasiakirjassa Kevitsan kaivospiirin ja mahdollisen kaivospiirin voimassa olevia kaivoslupamääräyksiä.*

1.2. *Lupaviranomainen ei selosta kuulutusasiakirjassa kaivoslupamääräysten täydennykseksi annettavien 'Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten' tarkoitusta.*

1.3. *Lupaviranomainen luo kuulutusasiakirjassaan asianosaisille virheellisen kuvan kaivosluvan lupamääräysten täydennykseksi annettavien 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten' antamismenettelystä.*

1.4. *Lupaviranomainen kuulutusasiakirjassaan luo asianosaisille virheellisen kuvan kaivosturvallisuuslupaan liittyvien 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten' antamismenettelystä*

1.5. *Lausuntopyynnöt on tehty riittämättömiin selvityksiin perustuen.*

1.6. *Lupaviranomaisen kuulutusasiakirjassa ei osoiteta hankealueen haitallisia mineraaleja selvitetyn."*

2. *" Lupaviranomainen ei kuulutusasiakirjassaan mainitse eikä selosta hakijan toiminnallista hankekokonaisuutta ja Kevitsan kaivospiirin liittymistä tuohon hankekokonaisuuteen."*

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toteaa muistutuksesta:

1. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston Kevitsan kaivosta koskevat päätökset lupamääräyksineen on esitetty Tukesin verkkosivuilla.
2. Kevitsan kaivoksella ei ole kaivosturvallisuuslupaa, eikä sitä ole kaivoslainsäädännön perusteella ollut tarpeen hakeakaan. Kaivoslaki 181 §, 3 momentti.
3. Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten kuuleminen ja päätöksen antaminen nojautuu voimassa olevaan kaivoslainsäädäntöön ja se on toteutettu myös hallintolain edellyttämällä tavalla.

Kaivosyhtiö on kuulemisasiakirjan liitteessä esittänyt selvityksen yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi kaivoslain edellyttämällä tavalla.

Kuulutusasiakirjat ovat kaivoslain mukaiset ja sisältävät kaiken sen tiedon, mitä käsiteltävässä kuulutusasiassa edellytetään.

Kuulutuksen osalta ei edellytetä ehdotusta yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annetuista määräyksistä vaan niitä koskevat määräykset annetaan vasta asianosaisten ja viranomaisten lausuntojen ja muistutusten jälkeen tehdyssä päätöksessä.

4. Hankealueen mineralogia on esitetty jo aiemmissa asiakirjoissa. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huomauttaa lisäksi, että haitallisten mineraalien esiintymistä ja niiden aiheuttamia toimenpiteitä valvotaan jatkuvasti eri viranomaisten valvontamenettelyissä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huomauttaa, että asianosaiset ovat saaneet tiedon lupamääräysten tarkistamisesta. Lausuntojen ja yhden muistutuksen lisäksi kuulemisessa ei toimitettu muita muistutuksia.

Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin. Kaivoslaki 56 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla. Kaivoslaki 57 §

Lupapäätös toimitetaan päätöksenantopäivänä Boliden Kevitsa Mining Oy:lle, Sodankylän kunnalle, Lapin ELY-keskukselle, Lapin liitolle, Oraniemen paliskunnalle, Paliskuntain yhdistykselle ja Metsähallitukselle. Jäljennös lupapäätöksestä toimitetaan Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Tieto päätöksen antamisesta lähetetään kirjeitse tai sähköisesti 40 §:n 1 momentissa tarkoitetuille asianosaisille ja asiassa muistutuksen tehneelle.

Lupapäätöksen julkisesta kuulutuksesta tiedotetaan Sodankylän kunnan yleisessä tietoverkossa. Kuulutuksen julkaisemisesta ilmoitetaan myös Lapin Kansa -sanomalehdessä

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista annetun asetuksen (1391/2018) mukaisesti 2 000 € + 5 h * 99 €. Maksuun lisätään toteutuneet ilmoituskustannukset ja käsittelymaksu. Lasku toimitetaan erikseen.

Perustelut: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018)

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Kaivosviranomaisen päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Kaivoslaki 162 §

Liitteessä 3 olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018)

Lisätietoja

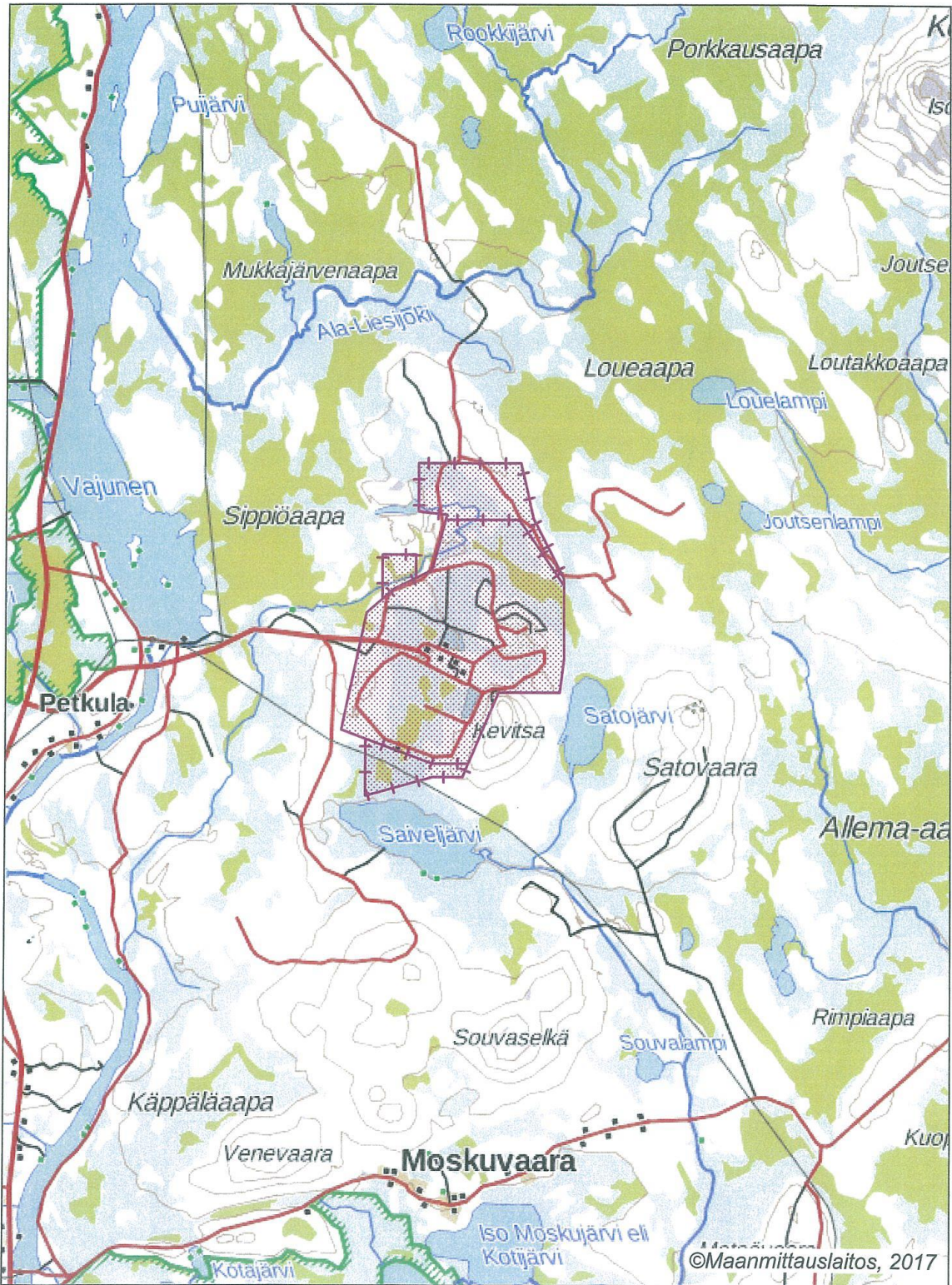
Lisätietoja antaa Ossi Leinonen puh. 029 5052 205

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt johtava asiantuntija Ossi Leinonen ja ratkaissut johtaja Kirsi Levä.

Liitteet

1. Kaivospiirin kartta
2. Lausunnot, muistutus ja kaivosyhtiön selitys 8.6.2020, joka ei vielä sisältänyt 8.1.2021 muutettua esitystä (laskelmaa) vakuuden suuruudesta
3. Valitusosoitus

Kevitsa

1:100 000

31 § LAUSUNTOPYYNTÖ KEVITSAN KAIVOKSEN KUULEMISASIAKIRJASTA (KAIVNRO 7140)**Kh 31 § / 3.2.2020****Valmistelija** maankäyttöpäällikkö, Ari Pesonen p. 040 769 5950

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pyytää Sodankylän kunnan lausuntoa Kevitsan kaivoksen (KaivNro 7140) kuulemisasiakirjasta, joka liittyy kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamiseen. Lupamääräykset on annettu viimeksi 24.6.2014 ja 4.4.2018. Lupamääräyksissä määrätään mm. toiminnan lopettamiseen liittyvät vakuudet. Kaivosyhtiö on esittänyt vakuudeksi yhteensä 1,35 miljoonaa euroa, joka kattaa avolouhoksen, rakennusten, sähkölinjojen, vesivarastoaltaan sekä pumppaamon ja putkilinjojen maaseinnot ja purkamiset.

Liitteet lausuntopyyntö, kuulemisasiakirja ja selvitys**Maankäyttöpäällikön ehdotus**

Kunnanhallitus päättää, että Sodankylän kunta esittää lausuntonaan turvallisuus- ja kemikaalivirastolle seuraavaa:

Toiminnan lopettamiseen on annettava riittävä vakuus, joka vastaa sitä kustannusarviota, joka on toiminnan arvioidun lopettamisen aikaan. Sodankylän kunta esittää, että vakuutta tulisi korottaa kaivosyhtiön esittämästä vakuusarvosta.

Kaivosyhtiön esittämässä vakuuden arvon perusteluissa on annettu merkittävä osuus kierrätyksestä saatavista myyntituloista. Kunta pyytää turvallisuus- ja kemikaalivirastoa harkitsemaan vakuuden määräämistä siten, että mahdollisia myynti- ja kierrätystuloja ei vähennettäisi kustannusarvioista, johtuen tulojen epävarmuustekijöistä. Kustannusarviosta ei käy ilmi sitä, onko vakuuden arvio määritelty toiminnan arvioidun lopettamisvuoden kustannustasolla. Lisäksi kunta pyytää huomioimaan mahdollisen arvonlisäveron sisällyttämisen vakuuden suuruuteen ja viittaa asiassa korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen (KHO:2017:24).

Kunnanjohtajan esitys

Kunnanhallitus hyväksyy maankäyttöpäällikön ehdotuksen.

Käsittely

Hanna Riipi esitti, että muutetaan lause Sodankylän kunta esittää, että vakuutta tulee korottaa kaivosyhtiön esittämästä vakuusarvosta. Kauko Nurmela kannatti Riipin esitystä.

Kunnanhallitus

- Päätös** Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti lausunnon Hanna Riipin esittämällä korjauksella: Sodankylän kunta esittää, että vakuutta tulee korottaa kaivosyhtiön esittämästä vakuusarvosta.
- Tiedoksi** Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, maankäyttöpäällikkö

Otteen oikeaksi todistaa

Sodankylässä 05.02.2020

Pöytäkirjanpitäjä

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee Kuntalain 136 §:n mukaan valmistelua tai täytäntöönpanoa, työ- ja virkaehtosopimuksen, tai työnjohto- ja valvontaoikeuden käyttämistä.

Tiedoksianto asianosaiselle

Lähetetty 5.2.2020

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite

Lausuntopyyntö 7.1.2020, KaivNro 7140

Lausunto kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta, Boliden Kevitsa Mining Oy

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Lapin ELY-keskukselta lausuntoa Boliden Kevitsa Mining Oy:n Kevitsan kaivoksen kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisen kuulemisasiakirjasta.

Tukes on antanut 24.6.2014 päätöksen yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavista määräyksistä, joita nyt tarkistetaan kaivoslain nojalla. Lisäksi Tukes on antanut 4.4.2018 päätöksen kaivospiirin laajentamisesta, missä yhteydessä on annettu tarkentavia ja täydentäviä lupamääräyksiä. Kuulemisasiakirja koskee em. päätösten mukaista kaivospiirin aluetta, joka on esitetty kuulemisasiakirjan liitteenä olevassa kartassa.

Lapin ELY-keskuksen lausunto

Boliden Kevitsa Mining Oy:n Kevitsan kaivoksella on voimassa Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 11.7.2014 myöntämä ympäristö- ja vesitalouslupa 79/2014/1, jota on tietyiltä osin muutettu seuraavilla päätöksillä:

- Vaasan hallinto-oikeus 16/0009/2, 22.1.2016
- Korkein hallinto-oikeus 522/1/16, 15.2.2017
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto 164/2016/1, 9.12.2016
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto 27/2017/1, 20.4.2017
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto 87/2019, 19.6.2019

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston käsittelyssä on parhaillaan kaivosyhtiön 21.1.2019 jättämä hakemus pohjaveden pinnan alentamiseksi suojapumppeuksin rikastushiekka-altaan A ympäristössä sekä ympäristöluvan 87/2019 lupamääräyksen 39a mukainen sulkemissuunnitelma. Em. lupamääräyksessä on määrätty, että luvan

saajan on toimitettava hakemuksena aluehallintovirastoon sivukivialuetta koskeva päivitetty sulkemis-, maisemointi- ja jälkihoitosuunnitelma ja sen perusteella tarkistettu kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma liitteineen. Hakemuksessa on esitettävä myös laskelma vakuuden suuruudesta. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätöksen 79/2014/1 mukaisesti koko kaivosta koskeva päivitetty sulkemis-, maisemointi- ja jälkihoitosuunnitelma tuli sisällyttää ympäristölupamääräysten tarkistamishakemukseen. Ympäristölainsäädännön muuttumisen vuoksi Vaasan hallinto-oikeus muutti sen selvitysveloitteeksi ja selvitys oli Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti toimitettava ELY-keskukselle. Kaivosyhtiö esitti 28.6.2019 ELY-keskukselle, että koko kaivoksen sulkemis-, maisemointi- ja jälkihoitosuunnitelma toimitettaisiin ympäristölupapäätöksen 87/2019 mukaisessa määräajassa Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle. ELY-keskus hyväksyi esityksen 17.7.2019. Sulkemis-, maisemointi- ja jälkihoitosuunnitelman lupakäsittelyn yhteydessä ratkaistaan myös ympäristönsuojelulain (527/2014) 59 §:n mukaisesti kaivannaisjätealueiden sulkemista ja siihen liittyvää vesienkäsittelyä koskeva vakuus. Hakemusta ei vielä ole kuulutettu.

Em. korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukaisesti arvonlisävero tulee ottaa huomioon vakuutta määrättäessä.

Kaivosyhtiö toteaa selvityksessään yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi, että ko. selvityksessä esitetyt toimenpiteet perustuvat vuonna 2014 hyväksytyyn jälkihoitosuunnitelmaan, ja että päivitetty sulkemissuunnitelma on jätetty viranomaisille hyväksyttäväksi lokakuussa 2019. ELY-keskuksen käsityksen mukaan päivitetty suunnitelma on ainakin kaivannaisjätealueiden osalta muuttunut selvästi aiemmasta, vuoden 2014 suunnitelmasta. Suunnitelmaa ei ole kuitenkaan vielä kuulutettu, eikä ELY-keskus ole antanut siitä lausuntoaan ympäristölupaviranomaiselle.

Sivukivialueen korottamista koskevassa lupapäätöksessä PSAVI 87/2019 sivukivialueen sulkemisen arvonlisäverollinen yksikkökustannus (17,9 €/m²) on arvioitu lähes viisinkertaiseksi aiempaan yksikkökustannukseen (3,6 €/m²) verrattuna. Kaivosyhtiö on hakemuksessaan esittänyt tätä korotusta, koska on käynyt ilmi, että kaivosalueella ei ole riittävästi sulkemiseen soveltuvaa moreenia ja yksikkökustannuksessa on siten otettu huomioon pidemmästä kuljetusmatkasta tulevat lisäkustannukset. ELY-keskuksen käsitys on se, että kaivosalueella olemassa olevat moreenivarat ovat varsin niukat, joten myös kaivoslain mukaisissa vakuuksissa on syytä ottaa huomioon mahdollinen pidempi kuljetusmatka, vaikka kaivoslain mukaisissa sulkemistoimissa moreenin laadulle ei todennäköisesti ole yhtä suuria vaatimuksia kuin kaivannaisjätealueiden sulkemisessa.

ELY-keskus huomauttaa, että selvityksessä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi teollisuusalueen maisemoinnin yhteydessä mainittu

ylijäävän betonijätteen kaivaminen maahan ei ole jätelainsäädännön mukaan sallittua. Betonijätettä voidaan kuitenkin tietyin edellytyksin hyödyntää maisemoinnissa joko ympäristöluvan tai mahdollisesti MARA-asetuksen tai muun kyseisenä ajankohtana voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Betonijätteen jätelain (646/2011) mukainen käsittely tulee siten ottaa huomioon vakuutta määrättäessä.

Selvityksessä mainitaan myös rikastamoalueen ja mm. urakoitsijoiden varikkoalueiden maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen selvittäminen toiminnan loppuvaiheessa ja tarvittaessa tehtävät pilaantuneen maaperän puhdistustyöt. Pilaantuneen maaperän puhdistusta ei kuitenkaan ole otettu huomioon kaivosyhtiön esityksessä vakuuden suuruudeksi perusteluineen. Pilaantuneen maaperän puhdistus ei sisälly ympäristönsuojelulain mukaisen vakuuden piiriin.

Kaivosyhtiön esitykseen vakuuden suuruudeksi perusteluineen on sisällytetty avolouhoksen aitaus ja reunojen luiskaus, rakennusten purkaminen (sisältää koneet ja laitteet), sähkölinjojen purkaminen, vesivarastoaltaan padon puhkaisu ja maisemointi sekä pumppaamojen ja putkilinjojen purkaminen. Malmin välivarastoalueen sulkemista ei ole otettu huomioon vakuuksissa. Alueella on vesivarastoaltaan lisäksi myös useita pienempiä vesialtaita (kuten hulevesiallas, malmin välivarastoalueen vesien keräysaltaat, avolouhoksen öljynerotusallas ja välivarastoallas). Näiden alueiden sulkemista ei ole otettu huomioon vakuuden määrässä, samoin kuin ei vaarallisten kemikaalijätteiden toimittamista asianmukaiseen käsittelyyn. Ympäristönsuojelulain perusteella vakuus voidaan määrätä ainoastaan kaivannaisjätealueiden sulkemiseen ja siihen liittyvään vesienkäsittelyyn, joten ko. kohteet eivät sisälly ympäristönsuojelulain mukaisen vakuuden piiriin ja ne tulisi ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ottaa huomioon kaivoslain mukaista vakuutta määrättäessä, jotta koko alue voidaan tarvittaessa kunnostaa yleisen edun näkökulmasta turvallisesti ympäristöturvallisuus huomioon ottaen.

ELY-keskus katsoo, että kaivoslain 52 § ja 108 § mukaisen vakuuden on oltava suuruudeltaan niin kattava, että sillä voidaan varmuudella rahoittaa kaikki em. jälkihoitotoimenpiteet asianmukaisella tavalla sellaisessa tilanteessa, jolloin yhtiö itse ei pysty vastaamaan velvoitteistaan.

Kaivosyhtiö esittää vakuuden lajiksi konsernitakausta. Kaivoslain 109 §:n mukaisesti lupaviranomainen määrä vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa. Vakuuden lajista ei ole tarkemmin säädetty kaivoslaissa. Yhtiön esittämä konsernitakaus ei ole enää ympäristönsuojelulain mukaisissa vakuuksissa sallittu. Ympäristönsuojelulain 61 §:n mukaisesti vakuudeksi hyväksytään takaus, vakuutus tai pantattu talletus. Edelleen em. pykälän mukaisesti vakuuden antajan on oltava luotto-, vakuutus- tai muu ammattimainen

rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Tukesin päätöksen (24.6.2014) lupamääräyksen 2 mukaan "kaivostoiminnasta ei saa aiheutua huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä yleisen tai yksityisen edun loukkausta" (kaivoslaki 18 § 1 mom. 2 kohta). Yleisiä etuja ovat mm. luontoarvot. Kaivoslain 52 §:n 3 momentin nojalla voidaan antaa tarkempia määräyksiä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi. Kevitsan kaivospiiriä koskevassa kaivosluvassa ei ole annettu tarkentavia määräyksiä luontoarvojen huomioon ottamisesta. Luontoarvoja ei käsitellä myöskään yhtiön laatimassa selvityksessä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi (päivätty 14.11.2019).

Kevitsan kaivos sijaitsee Koitelaisen Natura-alueen välittömässä läheisyydessä. Toiminnan vaikutukset ulottuvat mm. Satojärvelle, jolla pesivä vesi- ja rantalinnusto sekä alueella levähtävät muuttolinnut ovat Natura-alueen keskeisiä suojeluperusteita. Kaivostoiminnan vaikutuksia lajeihin ja luontotyypeihin seurataan säännöllisesti mm. linnustaselvitysten ja kasvillisuuslinjojen avulla. Seurantojen avulla voidaan myös varmistua siitä, että toiminnan vaikutukset eivät ole haitallisempia kuin mitä Natura-arvioinnissa on esitetty. Seurannoissa on havaittu joitakin vesitasapainoon ja linnustoon kohdistuvia muutoksia, jotka viittaavat kaivostoiminnan vaikutuksiin. Vaikutukset aiheutuvat vesitasapainon muutosten lisäksi mm. melusta ja pölystä. Seurantoja jatketaan tarkkailusuunnitelman mukaisesti ja tarvittaessa ELY-keskus ryhtyy jatkotoimenpiteisiin ympäristönsuojelu- ja luonnonsuojelulain perusteella. ELY-keskuksen näkemys on, että myös kaivosluvassa yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavissa lupamääräyksissä olisi syytä tuoda esille, että Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojeluperusteita ei saa merkittävästi heikentää (Natura-alueen heikentämiskielto, LsL 64 a §).

Kaivospiirin alueella esiintyy myös rauhoitettuja, luontodirektiivin liitteen IV lajeja, joita koskee ns. tiukka suojelu. Kaivospiirin pohjoisosassa on kaksi lapinleinin esiintymää (Vaiskonlän lähde). Lisäksi lapinleinikistä on uusia havaintoja (2018) lähellä kaivospiirin rajaa Ison Vaiskonlammen pohjoispuolella. Kaivospiirin itäosassa ja kaivospiirin itäpuolella Satojärven pohjoisosa on rauhoitettuja viitasammakoita. Nämä viitasammakoiden esiintymäalueet ovat luonnonsuojelulain 49 § mom. tarkoittamia luontodirektiivin liitteen VI (a) lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja joiden heikentäminen ja hävittäminen on kielletty. Lisäksi Mataraojan varressa, lähellä kaivospiirin rajaa on useita rauhoitetun, erittäin uhanalaisen hiuskoukkusammalen esiintymiä. Luontotyypeistä huomionarvoisia ovat sivukivialueen 2 lähellä sijaitsevat lettoneva ja serpentiinikivikko, jotka kuuluvat silmälläpidettäviin luontotyypeihin. Kaivospiirin laajentamista koskevassa lausunnossa (LAPELY/2359/2015, 8.5.2017) ELY-keskus on esittänyt lettonevan, serpentiinikivikon ja alueella esiintyvän serpentiinipikkutervakon

esiintymän rajaamista sivukivialueen ulkopuolelle. Uhanalaisten lajien ja edellä mainittujen luontotyyppien huomioon ottamisella voidaan vähentää kaivostoiminnan haitallisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaivosluvan yleistä etua koskevissa määräyksissä tulisi ottaa huomioon myös edellä mainitut laji- ja luontotyyppisuojeleja koskevat asiat.

ELY-keskus viittaa kaivoslain esitöihin (HE 273/2009 vp), joiden yksityiskohtaisissa perusteluissa 52 §:n 3 momentin osalta todetaan: Lupaharkinnassa olisi mahdollista tilanteen kokonaisarviointiin perusteella ottaa huomioon alueelliset ja paikalliset olosuhteet ja intressit sekä lupamääräyksin varmistaa yksittäistapauksissa olosuhteisiin nähden saavutettavan oikeudenmukaisen ratkaisun. ELY-keskus katsoo, että em. laji- ja luontotyyppiesiintymät sekä Natura-alueen läheisyys tulisi ottaa huomioon ja suojelemaan turvaaminen varmistaa yleistä etua koskevilla lupamääräyksillä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuija Hilli ja ratkaissut Ympäristönsuojeluyksikön päällikkö Eira Luokkanen. Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet ylitarkastajat Liisa Viitala ja Taina Kojola sekä ympäristölakimies Pirkko Posio Luontoympäristöyksiköstä. Asiakirja toimitetaan vain sähköisesti.

TIEDOKSI

Boliden Kevitsa Mining Oy / Anniina Salonen

Tämä asiakirja LAPELY/4/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/4/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hilli Tuija 05.02.2020 10:35

Ratkaisija Luokkanen Eira 05.02.2020 11:37

12.2.2020

Metsähallitus
Kirjaamo
PL 94
01301 Vantaa
kirjaamo@metsa.fi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
kaivosasiat@tukes.fi

Viite Lausuntopyyntö 7.1.2020, KaivNro 7140

ASIA METSÄHALLITUKSEN LAUSUNTO KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMISESTA, KEVITSAN KAIVOS, BOLIDEN KEVITSA MINING OY, SODANKYLÄ

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Metsähallitukselta lausuntoa Kevitsan kaivoksen (KaivNro 7140) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta. Kevitsan kaivospiirille on annettu ko. lupamääräykset 24.6.2014. Tämän jälkeen Kevitsan kaivospiirille on annettu uudet täydentävät ja tarkentavat lupamääräykset kaivospiirin laajentamista koskevassa päätöksessä 4.4.2018.

Lausuntonaan Metsähallitus toteaa seuraavaa:

Metsähallituksen asema lausunnon antajana

Metsähallitus hallinnoi ja hoitaa valtion omistamia maa- ja vesialueita. Osa kaivospiiriin laajennuksesta sijaitsee Metsähallituksen hallinnassa olevalla kiinteistöllä (Valtion metsämaa 758-893-11-1). Kaivoksen vaikutusalueella sijaitseva Koitelaisen Natura 2000 -alue on myös Metsähallituksen hallinnassa.

Luonnonsuojelun huomioiminen yleisenä etuna

Boliden Kevitsa Mining Oy:n Kevitsan kaivos sijaitsee Koitelaisen Natura 2000 -alueen välittömässä läheisyydessä. Koitelainen (FI1301716) on perustettu erityisten suojelutoimien alueeksi (SAC) ja alue on myös ilmoitettu komissiolle lintudirektiivin mukaisena erityisenä suojelualueena (SPA-alue). Natura-alueen suojelu on toteutettu perustamalla alue Koitelaisen luonnonsuojelualueeksi valtioneuvoston asetuksella (646/2017).

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 64 a §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Metsähallitus kiinnittää kaivosviranomaisen huomion siihen, että mm. kaivoksen tarkkailuohjelman mukaisessa kasvillisuusvaikutusten seurannassa on havaittu muutoksia kaivoksen lähialueiden soiden kasvilajiston koostumuksessa ja peittävyyksissä (Eurofins Ahma Oy: Boliden Kevitsa Oy - Kaivoksen kasvillisuusvaikutusten seuranta vuonna 2018, 26.2.2019). Seurannan perusteella ei kuitenkaan ole esitetty arvioita

12.2.2020

siitä, ovatko havaitut vaikutukset vastanneet lupahakemuksen yhteydessä esitettyjä arvioita vaikutuksia.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan kaivoslain yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisen tarkoituksena ei ole se, että kaivosluvan haltijaa ainoastaan informoidaan kaivoslain 18 §:n sisällöstä, kuten kaivosviranomaisen on tehnyt 24.6.2014 antamassaan päätöksessä:

”Lupamääräys 2: Kaivostoiminnasta ei saa aiheutua huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä yleisen tai yksityisen edun loukkausta”.

Kaivoslain esitöiden (HE 273/2009) mukaan yleinen etu voi koskea mm. luontoarvoja ja liittyä haitallisiin ympäristövaikutuksiin ja niiden torjumiseen. Metsähallituksen mukaan yleisenä etuna tulisi tarkastella Natura-alueen luontoarvoja ja niiden turvaamista. Yleistä etua turvaavien lupamääräysten tulisi olla riittävän konkreettisia ja niissä tulisi esittää toimintaa koskevat velvoitteet. Metsähallituksen näkemyksen mukaan edellä kuvatut luonnonsuojelulliset arvot tulisi huomioida sisällyttämällä Natura-alueita koskeva heikentämiskielto kaivosluvassa annettaviin määräyksiin ja lisäksi toiminnanharjoittajalle tulisi asettaa velvoite seurata ja raportoida määräajoin Koitelaisen Natura-alueen suojelun perusteena oleville luonnonarvoille (ts. lajeille ja luontotyypeille) aiheutuneet vaikutukset.

Lisätietoja lausunnosta antaa erikoissuunnittelija Liinu Törvi (puh. 040-7541512).

Mika Hytönen

Metsähallitus Kiinteistökehitys

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 7.1.2020 (KaivNro 7140)

Lausunto Boliden Kevitsa Mining Oy:n kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen

Kevitsan kaivospiirin alue sijaitsee 28.1.2008 lainvoiman saaneen Pohjois-Lapin maakuntakaavan alueella. Maakuntakaavassa alue sijaitsee osittain kaivosalueella (EK 1904). Merkinnällä osoitetaan alueita, joissa on todettu, arvioitu tai inventoitu sellaisia malmi- ja mineraaliesiintymiä, että kaivostoiminta on todennäköistä. Alueet halutaan suojata sellaisilta rakentamisen, suojelun ja muun maankäytön pysyviltä muutoksilta, jotka vaarantavat kaivostoiminnan harjoittamisen. Alueet sisältävät myös kaivostoiminnan kannalta tarpeelliset läjitys- ja rikastushiekka-alueet sekä liikenneväylät ja -alueet. Merkintäkohtaisen määräyksen mukaan *kaivostoiminta tulee suunnitella niin, että se ei Koitelaisen Natura 2000-verkoston kuuluvalla alueella aiheuta merkittäviä päästöjä tai hydrologisia vaikutuksia tai muutenkaan merkittävästi heikennä alueen niitä luonnonarvoja, joiden vuoksi se on sisällytetty Natura 2000-verkoston.* Haettavan kaivospiirialueen itäpuolella sijaitsee Koitelaisen luonnonsuojelualue (SL 4310).

Alue sijoittuu osittain myös maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M 4519). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Alue sijaitsee kokonaisuudessaan erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella.

Pohjois-Lapin maakuntakaavassa on annettu koko maakuntakaava-alueita koskevia määräyksiä, jotka tulisi ottaa huomioon kaivostoimintaa suunniteltaessa:

- *"Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista."*
- *"Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Metsätaloutta, turvetuotantoa, matkailutoimintoja ja loma-asutusta suunniteltaessa on otettava huomioon porotaloudelle tärkeät alueet. Suunniteltaessa valtiolla on maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa."*

Lapin liiton hallitus päätti 24.4.2017 kuuluttaa Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 vireille sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Uusi maakuntakaava kumoaa voimaan tullessaan aiemman Pohjois-Lapin maakuntakaavan. Valmisteluaineisto oli nähtävillä 28.1.–28.2.2019. Maakuntakaavaehdotus on viranomaislausuntokierroksella 28.1.–28.2.2020. Tavoitteena on, että maakuntakaava olisi hyväksyttävänä Lapin liiton valtuustossa marraskuussa 2020.

Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 –ehdotuksessa alue sijaitsee kaivosalueella (EK 1904). Merkintäkohtaisen määräyksen mukaan *alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa Koitelaisen Natura 2000 -verkostoon kuuluvaan alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi on tehtävä LSL 65 §:n mukaisesti ja tarvittaessa haettava LSL 66 §:n mukaista poikkeamista.*

Alueella on voimassa 9.10.2001 lainvoiman saanut Lokka-Koitelainen-Kevitsa osayleiskaava. Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella.

Kaivostoiminta on yksi Lappi-sopimuksen mukaisista kärkitoimialoista. Lapin liiton virastolla ei ole huomauttamista uusiin lupamääräyksiin.

LAPIN LIITTO

Mika Riipi
maakuntajohtaja

Riitta Lönnström
suunnittelujohtaja

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
PL 66
00521 Helsinki
kaivosasiat@tukes.fi

LAUSUNTO

6.2.2020

Dnro 059/2020

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto, KaivNro 7140

Viite: Lausuntopyyntönnö 7.1.2020

KEVITSAN KAIVOS: YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISET MÄÄRÄYKSET

Tukes pyytää lausuntoa kaivoslain (621/2011) mukaisesta yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta Kevitsan kaivoksen osalta.

Kaivos sijoittuu Oraniemen paliskuntaan, poronhoitolain (PHL 848/1990) määrittelemälle erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulle alueelle. Alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää niin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle (PHL 2 §). Oraniemen paliskunnan suurin sallittu eloporumäärä on 6 000. Osakkaita paliskunnassa on noin 140. He saavat joko kokonaan tai osittain toimeentulonsa elinkeinosta.

Oraniemen poronhoito perustuu ympärivuotiseen luonnonlaitumien hyödyntämiseen. Neljännes poroista otetaan keskitalven ajaksi tarhoihin ja muut ovat luonnossa joko lisäruokinnan piirissä tai ilman lisäruokintaa. Kevitsan kaivoksen lähialueilla laidunsi aiemmin ympäri vuoden noin 1 000–1 500 poroa (15–25 % paliskunnan poroista), jotka ovat noin 10 osakkaan omistuksessa. Kaivosalueen itäpuolella, Koitelaiskairassa, laiduntaa kesän aikana yli 3 000 poroa vasaoneen. Alueen laajat, runsasravinteiset aapa-suot ovat tärkeä kesälaidunresurssi, jotka määrittävät porojen teuras- ja talvikunnon.

Poronhoitoa turvaava lainsäädäntö

Poronhoitolaki (PHL 848/1990) on erityislaki, joka turvaa poroelinkeinoon asemaa ja alueidenkäyttöisiä edellytyksiä. Poronhoidon kannattavuus perustuu porojen vapaaseen laidunnusoikeuteen (PHL 3 §). Poronhoitolaissa (53 §) säädetään myös valtion viranomaisen neuvotteluvollisuudesta suunniteltaessa valtion maita koskevia poronhoidon harjoittamiseen vaikuttavia toimenpiteitä.

Kaivoslain mukaan lupaviranomaisen on kaivosluvassa säädettävä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset. Myös poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella on annettava erilliset määräykset. Lisäksi (62.2 §): ”Lupaviranomaisen on tarkistettava toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä vähintään kymmenen vuoden välein. – Välttämättömän yleisen tai yksityisen edun turvaamiseksi taikka muusta erityisestä syystä myös määräajan voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä voidaan määrätä tarkistettavaksi määräajoin”. Kaivoksen laajenemista käsittelevästä YVA:sta annetussa yhteysviranomaisen lausunnossa Lapin ELY-keskus edellytti paliskunnan ja kaivosyhtiön välisen sopimuksen uusimista kaivoksen laajentuessa. Myös alueen kaavamääräykset edellyttävät poronhoidon turvaamista.

Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset

Kevitsan kaivos sijoittuu poronhoidollisesti tärkeälle alueelle ja aiheuttaa vaikutuksia laajemmalle alueelle kuin pelkästään kaivospiirille tai kaivosluvan osoittamalle alueelle. Kaivoksen vaikutuksia poronhoidolle ovat laidunten menetys, poronhoitotöiden lisääntyminen, onnettomuuksien lisääntyminen kaivoksella ja sen lähialueella, mukaan lukien lisääntyneen liikenteen aiheuttamat porokolarit, sekä mahdolliset porojen terveyteen ja lihan laatuun aiheutuvat vaikutukset.

Kaivostoiminta vie tällä hetkellä suoraan porolaidunala reilut 14 km². Tämän lisäksi alueen ympäristössä on paljon muita laidunala vieviä alueita (uusja soranottoalueita, hakepuun lansseja, teitä). Kaivoksesta aiheutuu myös epäsuoria laidunten menetyksiä. Kaivoksen lähialueella laidunsi aiemmin eri vuodenaikoina 1 000–1 500 poroa. Kaivosalue lähiympäristöineen oli etenkin alkutalven laitumena arvokas, sillä talvilaidunvarat ovat paliskunnassa niukat ja alue oli vähäluminen. Aiemmin poroja kuljettiin nykyisen kaivoksen kautta kangasmaita pitkin pohjoispuolella sijaitsevaan Vaiskonselän erotusaitaan. Kaivosalue oli luontainen kulkureitti. Aluetta ei voi kiertää kuljetettaessa, sillä vastassa ovat pehmeät suot. Näistä syistä johtuen kaivoksen eteläpuolelle Hanhilehtoon rakennettiin uusi erotusaita. Ennen kaivoksen toiminnan aloittamista Vaiskonselän ja Kotasuvannon aidoissa tehtiin myös porojen kesämerkintää. Kaivoksen perustamisen jälkeen vasa ei ole enää merkitty alueella, porot ovat siirtyneet täysin paliskunnan itäosiin, Luirojokivarteen. Tämä voi johtua kaivoksen aiheuttamasta häiriöstä vaatimille pienine vasaoneen tai olla luontaista laidunalueen vaihtamista. Tulevaisuus näyttää tulevatko suuret, tuhansien porojen kesätokat enää takaisin. Kaivoksen eteläpuolella sijaitsevassa Hanhilehdon aidassa on käsitelty pieniä poromääriä (200–300 poroa) syksyisin, muuten porot erotellaan kauempana etelässä ja idässä, sillä porot eivät enää luontaisesti kokoonnu alueelle kaivoksen vallattua syyslaitumet. Vaiskonselän aita on käytännössä jäänyt pois poronhoitokäytöstä. Alueen poronhoito elää epävarmassa ja muuttuvassa tilanteessa: puolivillien eläinten liikkumista ei pystytä pakottamaan ja poronhoidon on siirryttävä sinne, mihin porot siirtyvät.

Kaivoksen perustamisen jälkeen kaivosalueelle on keskikesällä kulkenut poroja räkkäsuojaan. Kaivosta ympäröi aita, mutta se ei ole pitävä, sillä se on välillä rikki (mm. hirvet rikkovat) ja porot kulkevat alueelle myös veräjistä. Porot ovat vaarassa kaivosalueella. Kaivos on aiheuttanut paliskunnalle lisätyötä ja poronhoitajille huolta porojensa turvallisuudesta. Muutamia poroja jää vuosittain auton alle kaivokselle johtavalla tiellä. Porokolareita tapahtuu etenkin syksyllä ja syystalvella. Kaivoksen aita on laajennettu ja parannettu ja poroja ei ole tarvinnut hakea pois kaivosalueelta kesällä 2019, mihin saattoi vaikuttaa myös kylmä kesä ja vähäinen räkkä.

Mikäli toiminta kaivoksella laajenee ja sivukivikasan korkeutta nostetaan, kaivoksen aiheuttaman pölyn määrä ympäristössä tulee todennäköisesti lisääntymään. Tämä tulee näkymään porojen ravintokasveissa lähialueella. Esimerkiksi jäkälät ovat herkkiä raskasmetalleille, ne kuolevat tai vaurioituvat altistuksesta. Räjähdyksistä ympäristöön tulee normaalia enemmän tyyppiä, jolloin jäkälien kilpailijakasvillisuus hyötyy ja jäkälät syrjäytyvät. Näin kaivosten pöly muuttaa porojen laidunolosuhteita. Lisäksi mahdolliset raskasmetallit voivat kerääntyä porojen sisäelimiin ja vaikuttaa siten niiden terveyteen sekä lihan ja sisäelinten laatuun elintarvikkeina. Pöly vaikuttaa myös lumen laatuun ja moottorikelkkailuolosuhteisiin.

Pelkkä kaivoksen viemä prosenttiosuus paliskunnan pinta-alasta ei kerro poronhoitoon kohdistuvia vaikutuksia, vaan kaivostoiminta vaikuttaa poronhoitoon laajalla alueella kaivoksen ympäristössä.

Kaivoksen yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavien määräysten antamisessa huomioon otettavat seikat

3

Kevitsan kaivoksen toiminta aiheuttaa huomattavaa haittaa Oraniemen paliskunnan poronhoidolle. Kaivosyhtiön tähänastiset toimet niiden estämiseksi ja vähentämiseksi eivät ole kaikilta osin olleet riittäviä.

Paliskuntain yhdistys katsoo, että 4.4.2018 annetut lupamääräykset on syytä pitää voimassa. Osa poronhoitoa turvaavista määräyksistä on toteutettu (6, 8, 9 erotusaidan osalta, muut osat toteutetaan, jos kaivos laajenee rakenteiden alueelle), osaa ei.

Yksilöidyt vaatimukset:

1) Kaivosviranomaisen tulee ennen kaivospiirin määräysten antamista järjestää neuvottelut Oraniemen paliskunnan kanssa (PHL 53 §)

Kaivostoiminta on poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavaa toimintaa. Annettavilla määräyksillä voidaan vähentää kaivostoiminnan aiheuttamia haittoja paliskunnalle. Tukesin tulee valtion viranomaisena neuvotella asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa antaessaan luvan laajentaa kaivospiiriä sekä määräyksiä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi (PHL 53 §). Neuvottelun tarpeesta tämän kertaisella määräysten tarkastamisen kierroksella tulee kysyä Oraniemen paliskunnan kantaa.

2) Sopimus korvauksista tulee uusia

Nykyinen sopimus poronhoidolle aiheutuvien haittojen korvaamisesta kaivosyhtiön ja paliskunnan välillä on voimassa vuoteen 2025. Paliskunta ei ole ollut tyytyväinen tämän hetkisen sopimuksen mukaiseen korvaukseen, sillä se katsoo, ettei se kata poronhoidolle aiheutuvaa haittaa. Sopimuksen lisäksi on sovittu, että paliskunta voi pyytää erikseen kaivosyhtiöltä ylimääräisten töiden, kuten helikopterituntien korvaamista. Joka syksyinen erikseen pyytäminen ei paliskunnan mukaan ole toimiva ratkaisu. Sopimus tulee myös kokonaisuudessaan loppumaan muutaman vuoden kuluttua ja se tulee viimeistään siinä vaiheessa uusia. Neuvottelut tulee aloittaa hyvissä ajoin ennen edellisen sopimuksen päättymistä. Laajenemisaluetta koskevaa sopimusta (lupamääräys 11) ei ole neuvoteltu. Jos tai kun kaivostoiminta laajentuu, se tulee tehdä.

3) Lupamääräykset tulee tarkastaa määräajoin – tarkastaminen edellyttää poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten seuranta

Tukesin tulee tarkastaa kaivoslupan yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseen liittyvät määräykset tietyin väliajoin. Poronhoitoon kohdistuvia vaikutuksia tulisi seurata systemaattisesti, jotta lupamääräysten tarkastaminen perustuisi kaivostoiminnan aiheuttamiin todellisiin vaikutuksiin. Kaivosyhtiö on määrätty (lupamääräys 10) järjestämään seuranta. Seurannassa ilmeneviä vaikutukset tulee kompensoida. Poroihin ja poronhoitoon kohdistuvan seurannan lisäksi, tulisi seurantaohjelmassa tutkia myös ympäristössä aiheutuvien muutosten vaikutuksia poroihin ja poronhoitoon. Esimerkiksi pölyn ja jätevesien vaikutukset poron ravintokasveihin ja juomaveteen (raskasmetallit ym. haitalliset aineet) ovat jääneet huomioimatta. Seurannan pelisääntöjen sopimisen voi sisällyttää yhtiön ja paliskunnan/paliskuntien väliseen sopimukseen.

4) Lupamääräysten tarkistaminen

Kaivoksen lupamääräykset ja määräysten noudattaminen tulee tarkistaa siinä vaiheessa, kun kaivostoiminta laajenee myönnetyin uuden kaivospiirin alueelle, tai viimeistään vuonna 2025 kun paliskunnan ja kaivosyhtiön välinen tällä hetkellä voimassa oleva sopimus on päättyvässä.

Kaivokselle 4.4.2018 annetut lupamääräykset on syytä pitää voimassa ja tarkistaa niitä korvaussopimus-tilanteen osalta. Kaivoksen lupamääräyksiä tulee tarkistaa siinä vaiheessa, kun kaivostoiminta laajenee uudelle, jo myönnetyn kaivospiirin alueelle, tai viimeistään ennen vuotta 2025 kun paliskunnan ja kaivosyhtiön välinen tällä hetkellä voimassa oleva sopimus on päättymässä. Annettujen määräysten noudattamista tulee valvoa.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao

Tukes

96100 Rovaniemi

kaivosasiat@tukes.fi

Viite

Tukesin kuulutus 7.1.2020 Boliden Kevitsa Mining Oy:n Kevitsan kaivospiirin (Kaiv nro 7140) Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta.

Asia

Muistutus Tukesin kuulutukseen Kevitsan kaivospiirin (Kaiv nro 7140) Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta.

Määräpäivä

6.2.2020.

Muistuttaja

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry

lappi@sl.fi

040 823 2443

Rovakatu 23, 96100 Rovaniemi

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry:n puolesta

puheenjohtaja Seppo Aikio

toiminnanjohtaja Mika Flöjt

Muistutuksen yleiskuvaus

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry katsoo, että lupaviranomaisen kuulutus Kevitsan kaivospiirin (Kaiv nro 7140) 'Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta' ei perustu riittäviin selvityksiin.

Katsomme että asian hallintoviranomaisena toimiva lupaviranomainen Tukes ei kuulutusasiakirjassaan osoita riittäviin selvityksiin perustuen:

- yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkoitusta ja määräysten antamismenettelyä perustuslain ja kaivoslain tarkoitukseen perustuen; ja
- hakijan Kevitsan kaivospiirin ja sen ympärillä olevien hakijan hankkeiden toiminnallista kokonaisuutta; ja
- hakijan hankkeen vaikutusalueen asianosaisia; ja
- hankkeesta vaikutusalueen asianosaisten etuudelle ja oikeuksille aiheutuvia haitallisia vaikutuksia; ja
- asianosaisille aiheutuvien haitallisten vaikutusten estämiskeinoja; ja
- selvityksiin perustuvaa yksilöityä ehdotusta lupamääräyksiksi, joilla turvataan yleiset ja yksityiset edut, ja joihin ehdotettuihin yksilöityihin lupamääräyksiin asianosaiset voivat kuulemismenettelyn yhteydessä lausua muistutuksensa tai mielipiteensä.

Lisäksi katsomme, että lupaviranomainen on kuulutusasiakirjallaan luonut hyvän hallintotavan vastaisesti sekavan kuvan Kevitsan kaivospiirin lupamääräyksistä koskien 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisia määräyksien tarkistamista' sekä kaivosturvallisuuteen liittyvistä lupamääräyksistä, sekä hankealueen asianosaisten mahdollisuudesta kuulemismenettelyn yhteydessä vaikuttaa kyseisiin lupamääräyksiin.

Edellä kuvattuun viitaten katsomme lupaviranomaisen tehneen Kevitsan kaivospiirin (Kaiv nro 7140) 'Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen' kuulutusmenettelyssään Århusin sopimuksen, perustuslain, hallintolain sekä kaivoslainsäädännön vaatimusten vastaisen menettelyvirheen.

Katsomme että lupaviranomaisen on hallintolakiin perustuvasti korjattava menettelyvirheeseen perustuva kuulutuksensa perumalla kuulutuksensa, palautettava asia itselleen uudelleen valmisteltavaksi, hankittava asiasta uudet riittävät selvitykset ja niihin uusiin riittäviin selvityksiin perustuen kuulutettava asia uudestaan.

Perustelemme muistutuksemme kohdassa 'muistutuksen yksityiskohtaiset perustelut'.

Muistutuksen yksityiskohtaiset perustelut

1. Lupaviranomainen luo kuulutusasiakirjallaan harhauttavan kuvan 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten' tarkoituksesta ja lupamääräysten antamismenettelystä.

1.1. Lupaviranomainen ei selosta kuulutusasiakirjassa Kevitsan kaivospiirin ja mahdollisen kaivospiirin voimassa olevia kaivoslupamääräyksiä.

Lupaviranomaisen kuulutusasiakirjasta saa vaikutelman, että Kevitsan kaivospiirillä on voimassa olevat kaivosluvat ja että kaivospiiriä on laajennettu.

Mutta lupaviranomainen ei kuulutusasiakirjassaan esitä eikä selosta kaivospiirin voimassa olevia lupamääräyksiä eikä kaivospiirin laajennuksen voimassaoloa, eikä siihen annettuja kaivoslupamääräyksiä.

Lupaviranomainen kuitenkin kuulutusasiakirjassaan luo vaikutelman kuin kuulutettu kuulemisasiakirja koskisi sekä varsinaiseen kaivospiiriin että sen laajennusalueeseen annettujen kaivoslupien täydentämiseksi annettujen 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettujen määräysten' tarkistamista ja samalla myös kyseiseen kaivospiiriin ja kaivospiirin laajennukseen annettujen kaivosturvallisuusmääräysten tarkistamista.

Koska lupaviranomainen ei kuitenkaan kuulutusasiakirjassa esitä eikä selosta kyseisiä kaivospiirin ja sen laajennusalueen voimassa olevia kaivoslupamääräyksiä, eikä nyt kuulutusasiakirjassa kuulutetun asioiden keskinäisiä vaikutuksia ja suhdetta kaivoslupamääräyksiin, katsomme ettei kuulutusasiakirjassa anneta asianosaisille hyvän hallintotavan veloitteen mukaista selkeää kuvausta kuulemismenettelyssä olevasta asiasta.

1.2. Lupaviranomainen ei selosta kuulutusasiakirjassa kaivoslupamääräysten täydennykseksi annettavien 'Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten' tarkoitusta.

Viittaamme edellä kohdassa 1.1. lausumaamme.

Katsomme vuoden 2011 kaivoslain tärkeimmäksi uudistukseksi 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset', joiden avulla pyrittiin saattamaan kaivoslain alaisten päätösten soveltamismenettely perustuslain 20 §, 21 § ja 22 §:n velvoitusten mukaiseksi.

Kyseisten perustuslain tarkoittamien perusoikeuksien turvaamisen tavoite on kuvattu kaivoslain tarkoitusta kuvaamassa kaivoslain 1 §:ssä:

"Tämän lain tarkoituksena on edistää kaivostoimintaa ja järjestää sen edellyttämä alueiden käyttö ja malminetsintä niin, että ne ovat yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäviä. Lain tarkoituksen toteuttaminen edellyttää yleisten ja yksityisten etujen turvaamista ottaen erityisesti huomioon:

- 1) kaivostoiminnan harjoittamisen edellytykset;
- 2) kiinteistöjen omistajien ja yksityisten haitankärsijöiden oikeusasema;
- 3) toiminnan vaikutukset ympäristöön ja maankäyttöön sekä luonnonvarojen säästävä käyttö.

Lain tarkoituksena on myös turvata kuntien vaikuttamismahdollisuudet sekä yksilön mahdollisuudet vaikuttaa itseään ja elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon”

Kyseisen 1 §:ssä kuvatun yleisten ja yksityisten etujen turvaamisperiaatteen huomioonottamista kaivoslain soveltamismenettelyissä on tarkemmin yksilöity esimerkiksi kaivoslain 52 §:ssä (kaivoslupa) ja 125 §:ssä (kaivosturvallisuuslupa).

Katsomme kaivoslain 1 §:n veloitteen sangen selväpiirteiseksi, ja katsomme että sen veloitteen perusteella asiaa koskevissa lupaviranomaisen kuulutusasiakirjoissa tulisi olla riittäviin selvityksiin perustuvat kuvaukset hakemuksen kohteena olevasta kohteesta:

- 1) kyseisen hankkeen kaivostoiminnan harjoittamisen edellytyksistä
- 2) kyseisen hankkeen vaikutuksista asianosaisille
  - hankkeen vaikutusalueen asianosaiset
  - hankkeesta asianosaisten perusoikeuksiin aiheutuvat haitalliset vaikutukset
  - asianosaisten perusoikeuksiin aiheutuvien haittojen estämistä tai rajoittamiskeinot
  - kyseisten haittojen rajoittamiseksi tarvittavat lupamääräykset
- 3) hankkeen vaikutukset yleiseen ympäristöetuuuteen ja maankäyttöön
- 4) edellä kohdissa 1-3 kuvattujen riittäviin selvityksiin perustuvien vaikutusten selostaminen hankkeen kuulutusasiakirjassa, jotta hankkeen asianosaiset sekä kunta voisivat saada selkeän käsityksen hankkeen vaikutuksista, muodostaakseen asiasta käsityksensä ja voidakseen vaikuttaa oman elinympäristönsä tulevaisuuteen koskevaan päätöksentekoon

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry huomauttaa kokemukseensa perustuen, ettei lupaviranomainen Tukes ole toiminut kaivoslain soveltamismenettelyissään edellä kuvatun periaatteen mukaisesti.

Eikä toimi tässäkään tapauksessa edellä kuvatun periaatteen mukaisesti.

Katsomme ettei lupaviranomainen kuulutusasiakirjassaan osoita selvittäneensä hankkeen asianosaisia, hankkeesta asianosaisten perusoikeuksille aiheutuvia haittoja, asianosaisille aiheutuvien haittojen

estämiskeinoja, eikä esitä kuulutusasiakirjassaan ehdotusta yksilöidyksi lupamääräyksiksi, joilla varmistettaisiin asianosaisille aiheutuvien haittojen pienentäminen, ja johon yksilöityyn lupamääräysehdotukseen asianosaiset voisivat lausua yksilöidyn muistutuksen tai mielipiteen kuulemismenettelyssä.

Edellä kuvattuihin perusteisiin viitaten katsomme lupaviranomaisen kuuluttaessaan riittämättömiin selvityksiin perustuvan kuulutusasiakirjan tehneen hallintolain 31 §:n vastaisen menettelyvirheen.

1.3. Lupaviranomainen luo kuulutusasiakirjassaan asianosaisille virheellisen kuvan kaivoslupan lupamääräysten täydennykseksi annettavien 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten' antamismenettelystä.

Viittaamme edellä kohdassa 1.1. lausumaamme.

Lupaviranomainen toistaa kuulutusasiakirjassaan 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten' antamista koskevia kaivoslainkohtia, mutta ei anna ehdotusta uusiksi tarkistetuiksi lupamääräyksiksi, vaan kuulutusasiakirjassaan pelkästään toistaa aikaisemmin 30.6.2014 antamansa 'lupamääräykset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi.'

Katsomme, että edellä kuvatunlaisen Tukesin lupamääräysten antamismenettelyn on KHO todennut ratkaisussaan 'Muu päätös 6029/2017' kaivoslain velvoitteiden vastaiseksi menettelyksi.

Liitämme tähän otteen kyseisestä KHO:n päätöksestä:

"Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavien määräysten tarpeellisuus

Kumotussa kaivoslaissa (503/1965) tarkoitettuja kaivosoikeuksia koskevien kaivoslain 181 §:n 3 ja 4 momentin siirtymäsäännösten tarkoituksena on turvata se, että kaivostoiminnan harjoittajan oikeuksien ja velvollisuuksien sisältö ei poikkea olennaisesti sen mukaan, onko toiminnan perustana kaivoslain nojalla myönnetty kaivoslupa vai kumotun kaivoslain nojalla saatu kaivosoikeus.

Kaivoslain 181 §:n 4 momentissa ja 52 §:n 3 momentissa tarkoitettujen yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisen tarkoituksena ei ole se, että Tukesin päätöksissä omaksutulla tavalla kaivosoikeuden tai kaivoslupan haltijaa ainoastaan informoidaan kaivoslupan haltijan velvollisuuksia koskevan kaivoslain 18 §:n sisällöstä. Tämä voidaan päätellä jo siitä, että kaivoslain 18 § tulee suoraan lain nojalla sovellettavaksi paitsi kaivoslupien, kaivoslain 181 §:n 3 momentin perusteella myös kumotun kaivoslain mukaisten kaivosoikeuksien haltijoiden suhteen. Siltä osin kuin määräysten antaminen on kaivoslain 52 §:n 3 momentissa säädetty huomioon ottaen tarpeellista, niiden tulee olla mainitun lainkohdan tarkoitukseen nähden riittävän konkreettisia.

Määräysten antamisen tulee perustua sellaiseen selvitykseen, jonka perusteella niiden tarvetta ja sisältöä voidaan arvioida yksityiskohtaisesti ja kulloisenkin kaivoshankkeen ominaispiirteet ja vaikutukset huomioon ottaen. Tämä arviointi ei voi perustua pelkästään siihen, millaiset jo toteutetun kaivostoiminnan vaikutukset ovat olleet tai ovat taikka siihen, että kaivostoimintaa ei ole vielä aloitettu, vaan määräyksiä annettaessa on otettava huomioon myös se, millaista kaivostoimintaa alueella tulevaisuudessa aiotaan harjoittaa.”

Katsomme ettei edellä KHO:n ratkaisun mukaista riittäviin selvityksiin perustuvaa lupamääräysehdotusta lupaviranomaisen 71.1.2010 kuulutusasiakirjoihin sisälly, jonka vuoksi katsomme absurdiaksi lupaviranomaisen kuulutusasiakirjan viittauksen kaivoslaki 56.1 §:ään:

”Kaivoslupaa koskevassa päätöksessä on selostettava hakemuksen tarkoitus tai liitettävä hakemus tarpeellisilta osin päätökseen. Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin YKSILÖITYIHIN vaatimuksiin.”

Huomautamme, ettei kaivoslaissa ole kyseistä korostusta eikä alleviivausta.

Katsomme painokkaasti kyseisen kaivoslain 56.1. §:n tarkoittavan, että yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten kuulutusmenettelyn on lupaviranomaisen valmistettava niin huolellisesti, että kuulutusasiakirjassa esittyihin yksilöityihin lupamääräysehdotuksiin asianosaiset voivat esittää yksilöityjä muistutuksia, lausuntoja ja vaatimuksia, joihin kuulemismenettelyn yhteydessä esitettyihin muistutuksiin sitten lupaviranomaisen on otettava kantaa.

Katsomme, viitaten myös edellä kuvattuun KHO:n ratkaisuun, ettei kaivoslain 56.1. §:n vaatimusta ole oikeudellisesti perustellen mahdollista tulkita lupaviranomaisen omaksumalla tavalla siten, että asianosaisten tulisi kuulemismenettelyn yhteydessä esittää yksityiskohtaiset lupavaatimukset lupaviranomaiselle, joihin sitten lupaviranomainen ottaisi lupapäätöksessään kantaa, että onko muistutuksessa annettu ”riittävän yksityiskohtaiset vaatimukset” johon lupaviranomainen voisi ottaa kantaa.

Katsomme lupaviranomaisen omaksuman menettelyn olevan absurdi ja täysin kaivoslain perusperiaatteen vastainen, jonka mukaan luvanhakija hakee, lupaviranomainen tarkistaa hakemuksen, kuuluttaa riittäviin selvityksiin perustuvan kuulutusasiakirjan siten, että asianosaiset saavat riittävän selvyden käsiteltävästä asiasta voidakseen lausua mielipiteensä kuulutusasiakirjassa ehdotettuun yksilöityihin lupamääräyksiin.

Katsomme lupaviranomaisen kuuluttaessaan riittämättömiin selvityksiin perustumattoman kuulutusasiakirjan tehneen vakavan hallintolain 9 §:n ja 31 §:n sekä kaivoslain 1 §:n, 34 §:n, 52 §:n ja 56 §:n vastaisen menettelyvirheen.

Katsomme myös, että kyseisen lupaviranomaisen menettelyvirheen ollessa toistuva, ja koska lupaviranomainen ei ole menettelyään muuttanut KHO:n antamasta selkeästä ratkaisulausunnosta huolimatta, on lupaviranomainen menettelyllään tietoisesti loukannut asianosaisten perustuslailla turvattua oikeussuojaa.

1.4. Lupaviranomainen kuulutusasiakirjassaan luo asianosaisille virheellisen kuvan kaivosturvallisuuslupaan liittyvien 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten' antamismenettelystä

Viittaamme edellä kohdissa 1.1., 1.2. ja 1.3. lausumaamme.

Lupaviranomainen kuvailee kuulutusasiakirjassaan *"Kevitsan kaivospiirille annetut uudet lupamääräykset kaivospiirin laajentamista koskevassa päätöksessä 4.4.2018 kaivoslain (621/2011) 52§ 3 momentin ja 125 § nojalla, jotka täydentävät ja tarkentavat 24.6.2014 annettuja lupamääräyksiä"*

Kun lupaviranomainen yhdistää kaivoslain 52.3 §:n ja 125 §:n perusteella aikaisemmin annetut lupamääräykset samaan kuulutusasiakirjaan, ilman ehdotusta 52.3 §:n mukaiseksi ja 125 §:n mukaiseksi lupamääräyksiksi, jonka kuulutusasiakirjan loppuun on kirjannut:

"Ennen asian ratkaisemista Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) varaa asianosaisille tilaisuuden tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille Tukes varaa tilaisuuden ilmaista mielipiteensä lupa-asian johdosta.

Kaivoslaki (621/2011) 39 §",

Katsomme lupaviranomaisen sekoittaessaan kuulutusasiakirjassa keskenään 52 §:n ja 125 §:n mukaiset lupamääräykset samalla hyvän hallintotavan vastaisesti täysin sekoittavan mihin kuulutuksessa mainittuun asiakohtaan asianosaisilla tosiasiallisesti olisi muistutusmahdollisuus.

Viittaamme kaivoslain 125 §:ään, jonka 3 momentin mukaan *"Mitä 39 §:ssä säädetään muistutuksista ja mielipiteen ilmauksia koskevasta menettelystä ja 40 §:ssä lupahakemuksesta tiedottamisesta, ei sovelleta kaivosturvallisuuslupahakemuksen käsittelyyn."*

Edellä kuvattuihin perusteluihin viitaten katsomme lupaviranomaisen tehneen kuulutusmenettelyssään hallintolain hyvän hallintotapa - periaatteen ja kaivoslain 39 §:n, 52 §:n ja 125 §:n vastaisen menettelyvirheen.

1.5. Lausuntopyynnöt on tehty riittämättömiin selvityksiin perustuen.

Viittaamme edellä kohdissa 1.1., 1.2., 1.3. ja 1.4. lausumaamme.

Koska lupaviranomaisen kuulutusasiakirjoista ei muuta ilmene, niin katsomme lupaviranomaisen pyytäneet lausuntoja samoihin riittämättömiin selvityksiin perustuvilla asiakirjoilla, joten

lausunnonantajatkaan eivät voi perustaa lausuntojaan riittäviin selvityksiin perustuviin tietoihin, minkä lausuntopyyntömenettelyn katsomme olevan kaivoslain 37 §:n vastainen menettelyvirhe.

1.6. Lupaviranomaisen kuulutusasiakirjassa ei osoiteta hankealueen haitallisia mineraaleja selvitetyn.

Viittaamme edellä kohdissa 1.1., 1.2., 1.3., 1.4. ja 1.5. lausumaamme.

Kuulutusasiakirjan liitteessä kaivosyhtiö selostaa kaivoksesta aiheutuvaa haittaa seuraavasti:

"Kaivoksen merkittävimpiä ympäristövaikutuksia ovat melu, pöly ja vesistö päästöt sekä maiseman muuttuminen. Näiden lisäksi kaivos vaikuttaa negatiivisesti mm. alueen porotalouteen, virkistyskäyttöön, kasvillisuuteen ja pohjavesiolosuhteisiin. Suurimmat kaivoksen mukanaan tuomat turvallisuusriskit taas liittyvät rikastushiekka- altaiden patojen ja avolouhoksen sortumiin, lisääntyneeseen liikenteeseen sekä kemikaaleihin ja räjähdysaineisiin."

Katsomme kuvauksen kaivoslain 52 §:n 3 momentin kohtien 1), 6), 8) ja 9) kohtien selvittämiseksi riittämättömiksi.

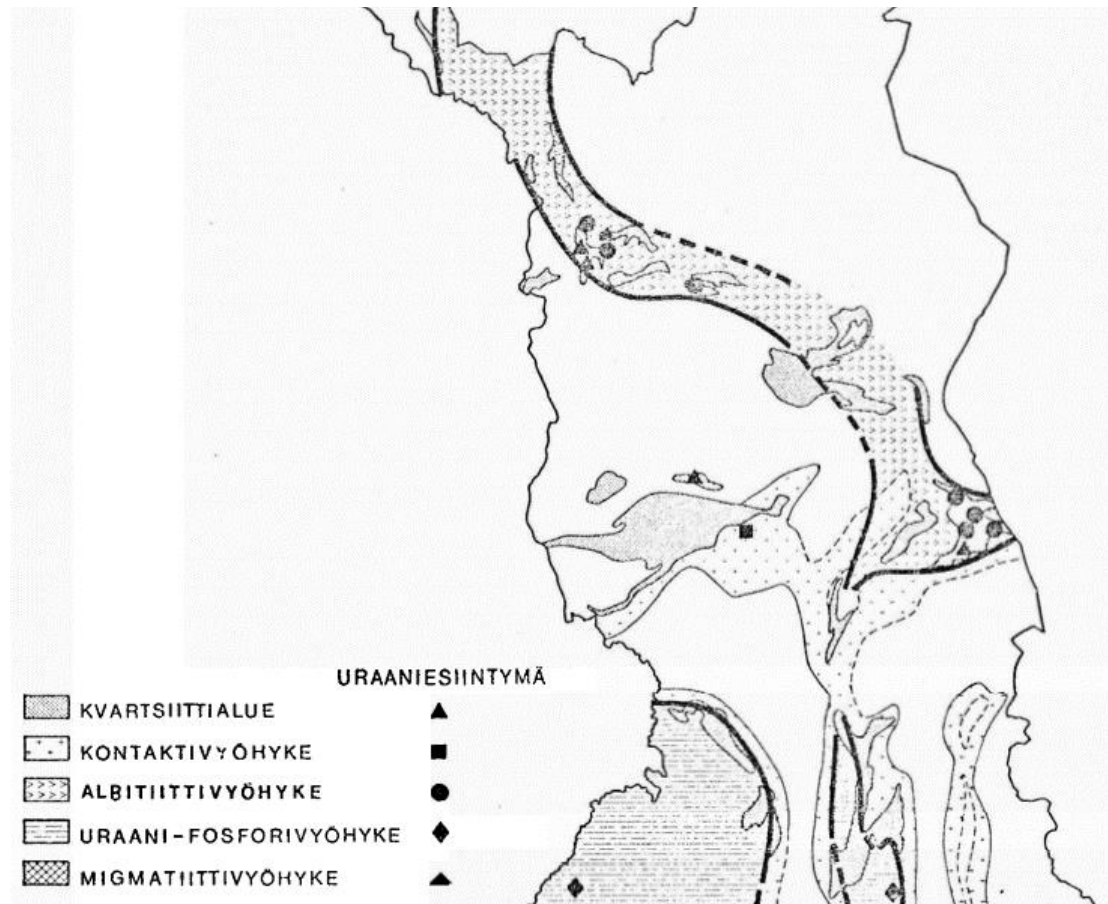
Sekä ympäristöterveyden että vesistövaikutuksien arvioimisen, sekä kaivoksen sulkemiskustannusten arvioimisen kannalta ovat sekä malmiin että sivukiviin sisältyvät haitalliset mineraalit oleellisia, myös erityisesti 'yleisten ja yksityisten etujen turvaamismääräysten kannalta.

Kuulutusasiakirjasta ei kuitenkaan ilmene, että hankealueen haitallisia mineraaleja ja niiden ympäristö- ja vesistövaikutuksia olisi selvitetty; ei tähän lupahakemukseen liittyen eikä kaivoksen ympäristölupaankaan liittyen. Katsomme ympäristölupamenettelyn olevan riippuvainen kaivosviranomaisen antamista tiedoista hankealueen haitallisista mineraaleista, koska kaivosviranomainen on se viranomainen, jolle kaivosyhtiöiden on raportoitava luvanvaraisten tutkimustensa tiedot.

Tämän johdosta muut viranomaiset ovat riippuvaisia kaivosviranomaisen heille toimittamista tiedoista alueen kallioperään liittyen. Mutta tässäkin tapauksessa ovat muut viranomaiset ja hankkeen asianosaiset riippuvaisia hakijayhtiön toimittamista hankettaan koskevista kuvauksista, joita ei voi pitää kattavina ja puolueettomina kuvauksina hankkeen haitallisista vaikutuksista. Tämä koskee myös ympäristölupaprosessia.

Kuulutusasiakirjan liitteessä Boliden Kevitsa Mining Oy ainoastaan lyhyesti mainitsee tunnetun mineralisaation olevan tyypiltään pirotteinen ja matalapitoinen. "Siihen liittyy kuitenkin myös massiivisia sulfidimineraalijuonia. Yleisimmät sulfidimineraalit määrän mukaisessa järjestyksessä ovat: magneetti, kuparikiisu ja pentlandiitti. Sulfidien raekoko vaihtelee hienosta keskikarkeaan." Boliden ei tarkemmin selosta hankealueeseen sisältyviä haittamineraaleja, eikä lupaviranomainen osoita pyytäneensä niistä lisäselvityksiä, ei nyt eikä aikaisemminkaan, eikä selosta niitä selvitetyn ympäristölupaprosessin aikana.

Katsomme kuulutusasiakirjan selvitykset riittämättömiksi haitallisten mineraalien osalta. Viittaamme Outokumpu Oy:n vuonna 1973 laatimaan Suomen uraanivyöhykekarttaan, josta ohessa ote:

Kyseinen kartta on Suomen uraanivyöhykkeistä ja silloin tiedossa olleista uraniesiintymistä, silloisen Suomen suurimman uraaninetsijän Outokumpu Oy:n laatimana. Kartta liittyi Outokumpu Oy:n ehdotukseen KTM:n uraanijaostolle uraaninetsinnän pitkän tähtäimen suunnitelmaan.

Outokumpu Oy:n malminetsinnän johtaja Risto Sarikkolan laatimassa ehdotuksessa kuvataan uraaninetsinnän painopistealueita mm. seuraavasti:

"Pohjois-Suomen albitiitteihin on lähinnä kuparin prospektauksen yhteydessä kiinnitetty runsaasti huomiota. Usein juuri kuparin seuralaisena (metallogeeniset provinssit ovat yleismaailmallisestikin lähekkäin; osittain päällekkäin) esiintyy albitiiteissa uraania. Kuusamosta Keski-Lapin yli Muonioon ja Enontekiölle jatkuva vyöhyke on uraanikriittinen. Tärkeimpiä jo tutkittuja alueita ovat Kuusamo ja Kittilä. Paitsi albitiitteihin liittyviä pesäkemaisia esiintymiä on vyöhykkeessä tavattu pikivälkekarbonaattiraontäytteitä, joiden merkitys uraanin tuotantoa ajatellen voi olla suuri."

Edellä kuvattuun viitaten katsomme ettei kuulutusasiakirjassa osoiteta hankkeeseen sisältyvien haitallisten mineraalien vaikutusta riittävästi selvitetyn, minkä katsomme lupaviranomaisen menettelyvirheeksi.

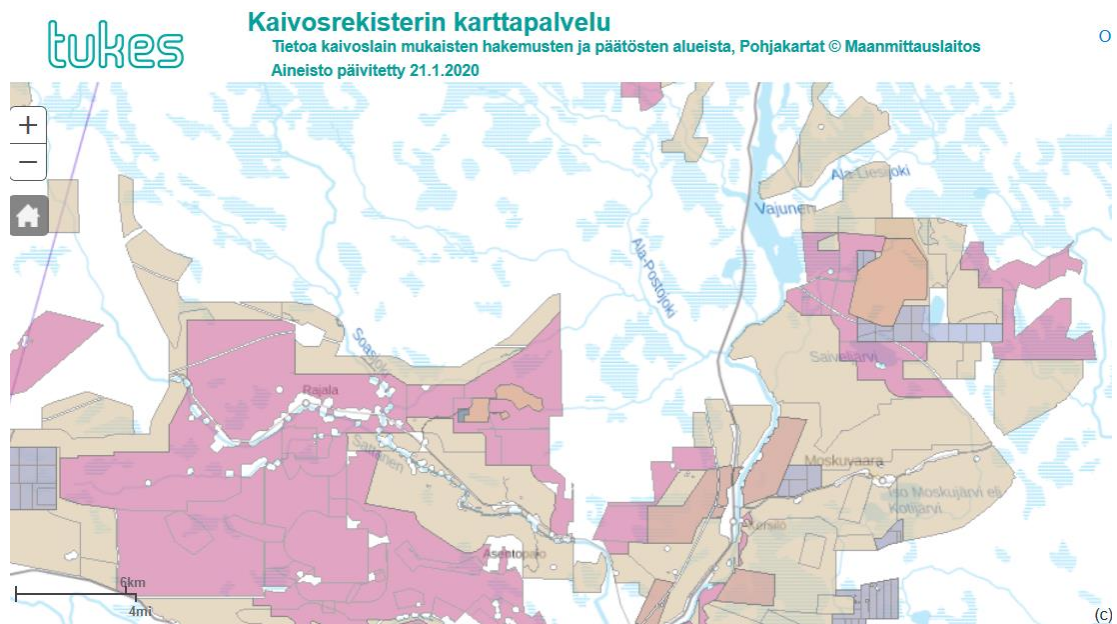
2. Lupaviranomainen ei kuulutusasiakirjassaan mainitse eikä selosta hakijan toiminnallista hankekokonaisuutta ja Kevitsan kaivospiirin liittymistä tuohon hankekokonaisuuteen.

Viittaamme edellä kohdassa 1.lausumaamme.

Lupaviranomaisen kuulutusasiakirjan liitteessä hakija selostaa Kevitsan alueen malminetsinnän alkaneen jo 1920- ja 1930-luvulla, ja viimeisten kahden vuosikymmenen aikana useiden yhtiöiden panostaneen mineraalivarannon selvittämiseen.

Mutta vaikka luvanhakija viittaa laajoihin malminetsintöihin, niin luvanhakija eikä lupaviranomainen esitä kuulutusasiakirjassa kyseiseen laajaan malmiesiintymään kohdistuvia kaivoslain mukaisia lupia tai lupahakemuksia eikä niiden yhteyksiä Kevitsan kaivospiiriin.

Kaivosrekisterin karttapalvelun 21.1.2020 karttaotteen mukaan Hakijalla on Kevitsan kaivospiirin kaivospiirin ympärillä laaja saumaton ja yhtenäinen hankealue:

Kuten kaivosrekisterin 21.1.2020 karttakuvasta ilmenee on Bolidenillä yhtenäinen laaja hankealue, jonka hakija on kaivosviranomaisen avustuksella palastellut pieniin yksittäisiin hakemus- ja/tai lupa-aluepalasiin, eikä kulloisenkin hakemusaluepalasen kuulutusmenettelyn yhteydessä hakija eikä lupaviranomainen ole tuonut asianosaisille esille hakijan hakemusalueiden yhtenäistä kokonaisuutta, joten yksittäisten hakemusten kuulutuksilla on asianosaisille annettu virheellinen käsitys kuin kulloinkin olisi kyseessä vain pieni hakemusalue, eikä suinkaan hakijan laajasta yhtenäisestä hankekokonaisuudesta.

Katsomme edellä kuvatun laajan toiminnallisen hankekokonaisuuden palastelun pieniksi erillisiksi hakemusalueiksi Århusin sopimuksen, hallintolain, kaivoslain ja ympäristönsuojelulain vastaiseksi

menettelyvirheeksi, jolla menettelyllä on estetty alueen kuntia, yleistä etua valvovia viranomaisia sekä hankekokonaisuuden vaikutusalueella olevia asianosaisia saamasta oleellista tietoa oman elinpiirinsä tulevaisuuteen vaikuttavasta hankekokonaisuudesta jo hankkeen alkuvaiheesta alkaen, voidakseen muodostaa käsityksensä hankkeesta ja lausua kuulemismenettelyjen yhteydessä asiasta muistutuksensa ja mielipiteensä.

Katsomme, että mikäli lupaviranomaisella on epäselvyyttä kansallisen lainsäädännön soveltamisesta useisiin vireillä oleviin lupahakemuksiin ja niiden muodostamaan hankekokonaisuuteen, niin silloin asian ratkaisun tulkintaperusteeksi on otettava asiaa koskeva EU-lainsäädäntö sitä koskevine ohjeistuksineen.

Viittaamme EU:n komission ohjeistukseen, jonka mukaan liitännäishankkeiden (esim. muualla toimiva rikastamo) kuulumista YVA-menettelyn piiriin tulisi arvioida "centre of gravity" -testin avulla (Commission Note, Subject: Interpretation line suggested by the Commission as regards the application of Directive 85/337/EEC to associated/ancillary works. 5.3.2012).

Ohjeiston viittaamassa testissä arvioidaan, ovatko liitännäiset hankkeet tai toimet YVA-menettelyn kohteena olevan hankkeen kannalta keskeisiä tai siihen suoraan liittyviä. Mikäli näin on, kuuluvat nämä toimet tai liitännäishankkeet hankekokonaisuuteen ja näin ollen myös YVA-menettelyn piiriin.

Tuollaista testiä eikä selvitystä lupaviranomainen ei osoita Kevitsan kaivospiirin ja sen ympärillä olevien hankkeiden hankekokonaisuuteen liittyen lupapäätöstensä perusteeksi laaditun, eikä lupaviranomainen siten toisaalta myöskään osoita ettei sen hankekokonaisuuden yhteisistä vaikutuksista olisi tarpeen saada tarkempaa selvitystä.

Edellä kuvattuun viitaten katsomme 7.1.2020 kuulutusasiakirjan perustuvan riittämättömiin selvityksiin.

Yhteenveto

Viitaten edellä kohdissa 1. ja 2. lausumaamme katsomme lupaviranomaisen tehneen Kevitsan kaivospiirin (Kaiv nro 7140) 'Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen' kuulutusmenettelyssään Århusin sopimuksen, perustuslain, hallintolain sekä kaivoslainsäädännön vaatimusten vastaisen menettelyvirheen.

Katsomme että lupaviranomaisen on hallintolakiin perustuvasti korjattava menettelyvirheeseen perustuva kuulutuksensa perumalla kuulutuksensa, palautettava asia itselleen uudelleen valmisteltavaksi, hankittava asiasta uudet riittävät selvitykset ja niihin uusiin riittäviin selvityksiin perustuen kuulutettava asia uudestaan.

Tietopyynnöt

Pyydämme tiedottamaan meille tähän muistutukseen annettavista vastineista ja antamaan meille mahdollisuus lausua niihin.

Rovaniemellä 6.2.2020

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry

lappi@sll.fi

040 823 2443

Rovakatu 23, 96100 Rovaniemi

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry:n puolesta

puheenjohtaja Seppo Aikio

toiminnanjohtaja Mika Flöjt

Suomen Luonnonsuojeluliiton Lapin piiri
Rovakatu 23, huone 219, 96100 Rovaniemi

Suomen Luonnonsuojeluliiton Lapin piirin ry:n yhteyshenkilöt

Puheenjohtaja Seppo Aikio 040 015 6819

Varapuheenjohtaja Seppo Väinönheimo 0400 603 012

Toiminnanjohtaja Mika Flöjt +358 40 823 2443

EHSQ/Johanna Holm

8.6.2020

(<https://boliden.sharepoint.com/sites/microsoft-teams-kev-ehsq-auditoinnit-ja-viranomaistarkastukset/Shared Documents/Lupaprosessit/TUKES/Kaivoslain mukaiset vakuudet/Vastine kaivosvakuuksiin.docx>)

Viite: Vastinepyyntö kuulemisessa 7.1.2020 annettuihin lausuntoihin ja muistutukseen, TUKES sähköposti 7.2.2020, Ossi Leinonen

ILMOITUS YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMISESTA

Lapin ELY-keskuksen lausunto LAPELY/4/2016, 5.12.2020:

ELY-keskus huomauttaa, että ylijäävän betonijätteen kaivaminen maahan ei ole jätelainsäädännön mukaan sallittua. Betonijätettä voidaan hyödyntää maisemoinnissa ympäristöluvan tai MARA-asetuksen mukaisesti. Betonijätteen käsittely tulisi ELY-keskuksen mukaan ottaa huomioon vakuutta määrättäessä.

Vastine:

Betonijätteet murskataan ja otetaan raudat pois ennen hyötykäyttöä. Kaivosyhtiö tarkentaa suunnitelmaansa seuraavasti:

Betonijäte hyödynnetään maisemoinnissa MARA-asetuksen tai muun kyseisenä ajankohtana voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Tarvittaessa haetaan ympäristölupamuutoshakemuksella sulkemissuunnitelmaan muutosta myöhemmin esim. isoja betonirakenteita hyötykäyttäväksi ilman murskausta. Rakennusten purkukustannukset on huomioitu kaivosvakuudessa.

ELY-keskuksen mukaan kaivoslain mukaisissa vakuuksissa olisi syytä huomioida moreenin suurempi kustannus perustuen mahdolliseen pidempään kuljetusmatkaan.

Vastine:

Kaivoslain mukaisessa sulkemisessa ei tarvita moreenia, joten se on jätettävä huomiotta kaivoslain mukaisessa sulkemisessa. Kaivoslain mukainen rantatyö on louhintatyötä, jossa kivet pudotetaan louhokseen, eikä moreenia käytetä. Moreenit ovat mukana ympäristöluvan mukaisessa sulkemissuunnitelmassa ja pidemmät kuljetusmatkat on huomioitu sulkemissuunnitelman yhteydessä jätetyssä vakuuslaskelmassa.

EHSQ/Johanna Holm

8.6.2020

(<https://boliden.sharepoint.com/sites/microsoft-teams-kev-ehsq-auditoinnit-ja-viranomaistarkastukset/Shared Documents/Lupaprosessit/TUKES/Kaivoslain mukaiset vakuudet/Vastine kaivosvakuuksiin.docx>)

ELY-keskuksen mukaan pilaantuneen maaperän puhdistusta ei ole huomioitu vakuuksiin.

Vastine:

Pilaantuneilla mailla tarkoitetaan kalvorakenteiden yläpuolella olevia maita, jotka eivät ole tiivisasfaltin päällä, esimerkiksi malmin välivarastoalue ja kalvorakenteelliset urakoitsijoiden tukitoimintoalueet. Rakenteet tullaan purkamaan samassa yhteydessä kuin muutkin tuotantorakennukset ja niiden kustannukset on huomioitua rakennusten purkukustannuksissa kaivosvakuudessa.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan malmin välivarastoalueen ja pienempien vesialtaiden (kuten hulevesiallas, malmin välivarastoalueen vesien keräysaltaat, avolouhoksen öljynerotusallas ja välivarastoallas) sekä vaarallisten kemikaalijätteiden toimittaminen asianmukaiseen käsittelyyn tulisi huomioida kaivoslain mukaisessa vakuudessa.

Vastine:

Vesivarastoallas on katsottu kuuluvaksi kaivannaisjätealueisiin ja siihen liittyvään vesienkäsittelyyn ja sen vakuus on siten määrätty ympäristöluvassa. Pienemmät kohteet eivät vaadi suuria toimenpiteitä, vaan ne lähinnä peitetään puskukoneella ja kaivot poistetaan. Vaaralliset kemikaalit eivät kuulu kaivoslain piiriin. Kaivosyhtiö tarkentaa suunnitelmaansa malmin välivarastoalueen osalta seuraavasti:

Malmin välivarastoalue otetaan kalvoon asti pois. Materiaali on lähinnä sivukivimursketta, johon hieno nikkeli pitoinen hienoaines on kertynyt. Karkeat alemmat jakeet käytetään ensisijaisesti hyödyksi rakenteissa, esimerkiksi oikaisuun tai muotoiluun, toissijaisesti toimitetaan joko rikastushiekka-altaalle, sivukivialueelle ja tarpeen vaatiessa kapseloidaan.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan konsernitakaus ei ole enää sallittua ympäristönsuojelulain mukaisissa vakuuksissa. Vakuudeksi hyväksyttäviä ovat takaus, vakuutus tai pantattu talletus.

Vastine:

Kaivosyhtiö tarkentaa esitystään ja esittää vakuuden lajiksi pankkitakausta.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan laji- ja luontotyyppiesiintymät sekä Natura-alueen läheisyys tulisi huomioida kaivosluvassa yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tuomalla esille.

Vastine:

Kaivosyhtiö toimii ympäristöluvan mukaisesti eikä heikennä merkittävästi lajeja ja luontotyyppejä eli ei vaikuta haitallisesti Natura-alueeseen tai luontoarvoihin.

EHSQ/Johanna Holm

8.6.2020

(<https://boliden.sharepoint.com/sites/microsoft-teams-kev-ehsq-auditoinnit-ja-viranomaistarkastukset/Shared Documents/Lupaprosessit/TUKES/Kaivoslain mukaiset vakuudet/Vastine kaivosvakuuksiin.docx>)

Sodankylän kunnan lausunto, kunnanhallituksen pöytäkirjanote, 3.2.2020:

Sodankylän kunta esittää, että vakuutta tulee korottaa kaivosyhtiön esittämästä vakuusarvosta. Kunta viittaa epävarmuuteen liittyen tulevaan kierrätystuloon, selvityksen puutteellisuuteen liittyen vakuuden arvon määrittelyyn, vastaako kustannustaso lopettamisvuotta sekä arvonlisäveroon.

Vastine:

Kaivosyhtiö pitää tulevaa kierrätystuloa varmana tulona myös tulevaisuudessa. Tämä vakuus perustuu yhtiön voimassa olevaan sulkemissuunnitelmaan. Yleisenä käytäntönä vakuuksien laskentasumat on laskettu nykytilanteen mukaan ja ALV on jo huomioitu laskennassa.

Metsähallituksen lausunto MH 2168/2019, 12.2.2020:

Metsähallituksen mukaan yleisenä etuna tulisi tarkastella myös Natura-alueen luontoarvoja ja niiden turvaamista. Kaivoslupamääräyksiin tulisi Metsähallituksen näkemyksen mukaan sisällyttää Natura-alueita koskeva heikentämiskielto ja asettaa seuraamis- ja raportointivelvoite aiheutuneista vaikutuksista.

Vastine:

Kaivosyhtiö toimii ympäristöluvan mukaisesti eikä heikennä merkittävästi lajeja ja luontotyyppjä eli ei vaikuta haitallisesti Natura-alueeseen tai luontoarvoihin. Ympäristöluvassa on määritelty Natura-alueita koskeva heikentämiskielto ja asetettu seuraamis- ja raportointivelvoitteet aiheutuneista vaikutuksista.

Paliskuntain yhdistyksen lausunto Dnro 059/2020, 6.2.2020:

Nykyinen sopimus on voimassa vuoteen 2025 asti. Paliskunta pitää tähänastisia korvauksiaan riittämättömiksi.

Vastine:

Kaivosyhtiö ei ole laajentanut toimintaa alueellisesti. Paliskunnan lausuntoon liittyvät kohdat käsitellään mahdollisen tulevan kaivospiiritoimituksen yhteydessä.

Lapin liiton ja Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry:n lausuntoihin kaivosyhtiö ei näe tarvetta antaa vastinetta.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Päätös katsotaan tulleen tiedoksisaaduksi seitsemän (7) päivän kuluessa päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaika päättyy 8.3.2021.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttala-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 euroa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelin: 029 56 42800

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.